

Fortis Bank Polska SA

Sprawozdanie Zarządu z działalności grupy
Fortis Bank Polska SA
za pierwszą połowę 2008 roku

Fortis Bank Polska SA

Centrala

ul. Suwak 3

02-676 Warszawa

Poland

Telefon +48 (22) 566 90 00

Faks +48 (22) 566 90 10

info@fortisbank.com.pl

www.fortisbank.com.pl

Infolinia (0801) 36 78 47

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
I. PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI BANKU W 2007 ROKU	3
A. Wstęp	3
B. Czynniki i zdarzenia, które miały największy wpływ na wyniki finansowe osiągnięte w pierwszej połowie 2008 roku	3
C. Czynniki zewnętrzne mające wpływ na działalność i rozwój Banku.....	5
II. AKCJONARIAT I NOTOWANIA AKCJI NA GPW	7
III. OFERTA PRODUKTÓW I USŁUG BANKU ORAZ ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ W I PÓŁROCZU 2008 ROKU	9
A. Retail Banking.....	9
B. Commercial Banking.....	14
C. Private Banking.....	19
D. Rynki finansowe.....	20
E. Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów	21
F. Usługi powiernicze	22
G. Operacje na rynku pieniężnym i rynku papierów dłużnych.....	22
H. Działalność rozliczeniowa Banku.....	23
I. Współpraca z międzynarodowymi organizacjami finansowymi	24
IV. DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNA	25
V. PRYZNANE NAGRODY I WYRÓŻNIENIA	27
VI. ANALIZA WYNIKÓW FINANSOWYCH Grupy Kapitałowej Fortis BANK w I Półroczu 2008 roku	28
A. Skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	28
Bilans.....	32
B. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe	37
C. Wskaźniki efektywności	38
D. Zarządzanie zasobami finansowymi	38
VII. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI BANKU	39
VIII. OPIS PODSTAWOWYCH RODZAJÓW RYZYKA I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	43
A. Ryzyko płynności, stopy procentowej, walutowe.....	43
B. Ryzyko operacyjne i biznesowe	44
C. Ryzyko kredytowe.....	47
D. Umowy znaczące dla działalności Banku	49
E. Informacja o umowie z audytorem	58
IX. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE Z INNYMI PODMIOTAMI	59
A. Charakterystyka Akcjonariusza posiadającego powyżej 5% głosów na WZA	59
B. Fortis Private Investments Polska S.A.	61
X. CORPORATE GOVERNANCE	62
XI. STRUKTURA ORGANIZACYJNA	63
A. Struktura organów Banku	63
B. Piony biznesowe i placówki operacyjne	63
XII. DANE DOTYCZĄCE WŁADZ I PRACOWNIKÓW BANKU	65
XIII. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU	68

I. **PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI BANKU W PIERWSZYM PÓŁROCZU 2008 ROKU.**

A. **Wstęp**

W 2008 roku Fortis Bank Polska SA (Bank), po raz pierwszy prezentuje skonsolidowane sprawozdania finansowe, zawierające wyniki Banku, jak i podmiotu zależnego – Fortis Private Investments Polska SA. Wyniki grupy w znakomitej większości zależą od wyników jednostkowych Banku.

Pierwsza połowa 2008 roku była dla Banku kolejnym okresem dynamicznego rozwoju i poprawy wyników finansowych. W ofercie Banku znalazły się nowe produkty, poprawiła się sprzedaż dotychczas istniejących. Klienci w dalszym ciągu postrzegają Bank, jako instytucję świadczącą usługi finansowe na najwyższym poziomie. Spadek koniunktury na warszawskim parkiecie spowodował przesunięcie części inwestycji z akcji, na bardziej stabilne formy lokowania kapitału w sektorze finansowym. Sytuację tą Bank powitał wychodząc ze swoją ofertą naprzeciw klientom, spełniając ich oczekiwania poprzez przedstawienie szerokiej gamy produktów oszczędnościowo – inwestycyjnych, gwarantujących stabilny dochód.

Bank nieustannie analizuje sytuację na rynkach finansowych i dostosowuje do niej swoją działalność. W celu ograniczenia ryzyka, Bank podejmuje czynności zapobiegające powieleniu sytuacji, w jakiej znalazło się wiele instytucji finansowych po wystąpieniu kryzysu na rynku kredytów hipotecznych w USA i Wielkiej Brytanii. W celu ograniczenia ryzyka Bank zdecydował o czasowym wstrzymaniu udzielania kredytów hipotecznych dla klientów indywidualnych w walutach obcych. Powyższe ograniczenie nie dotyczy klientów linii biznesowej Private Banking. Podjęte działania ograniczające ryzyko nie miały istotnego wpływu na wynik finansowy Banku.

W związku z procesem integracji Fortis Bank Polska SA z Dominet Bank SA, nastąpiło znaczne zbliżenie funkcjonowania obu banków, zmierzające do utworzenia jednego, silnego podmiotu. Wymiana doświadczeń pomiędzy pracownikami obu banków, przyczynia się do usprawnienia i optymalizacji procesów zachodzących we wszystkich dziedzinach działalności Banku. Dominet Bank SA wprowadził dodatkowe oznaczenie swoich placówek, dokumentów i pism, wskazujące na obecność w grupie Fortis. Pragnąc jak najlepiej wykorzystać szansę, jaką daje połączenie wzajemnie uzupełniających się banków, a także właściwie ukierunkować potencjał nowego podmiotu, kadra managerska obu instytucji dokłada wszelkich starań, aby proces integracji przyniósł oczekiwany wynik.

W pierwszej połowie 2008 roku Strategia Banku nie uległa zmianie, a także nie nastąpiły istotne zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Bankiem.

B. **Czynniki i zdarzenia, które miały największy wpływ na jednostkowe wyniki finansowe Banku osiągnięte w pierwszej połowie 2008 roku**

Suma bilansowa Banku na koniec czerwca 2008 roku wyniosła 18 394 917 tys. PLN, w stosunku do 11 937 171 tys. PLN na koniec czerwca 2007 roku (wzrost o 54%).

Przychody netto Banku w pierwszej połowie 2008 roku wyniosły 352 283 tys. PLN, co oznacza 34 % wzrost w stosunku do 263 177 tys. PLN w pierwszej połowie 2007 roku. Bank odnotował 41% wzrost wyniku z tytułu odsetek, oraz 46% wzrost wyniku z tytułu prowizji w stosunku do pierwszej połowy roku ubiegłego, o 6% zwiększył się wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

Przychody odsetkowe za pierwszą połowę 2008 roku wyniosły 467 127 tys. PLN, tj. wzrosły o 85% w

porównaniu do wyniku na koniec czerwca 2007 roku. W związku ze wzrostem zobowiązań wzrosły także koszty odsetkowe o 131 %.

Bank odnotował również wzrost wyniku na operacjach wymiany walut za sześć miesięcy 2008 roku o 12% w stosunku do pierwszej połowy roku ubiegłego.

Nastąpiła poprawa wskaźnika wykorzystania kapitału (ROE) dla Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA z 18,2% do 20,9%, zwrot na aktywach (ROA) spadł o 0,1pp do wysokości 1,6%. Zysk na 1 akcję wzrósł o 42% i wyniósł 7,33 PLN.

Należności od klientów wzrosły o 40% w porównaniu do końca czerwca 2007 roku, tj. do kwoty 12 641 182 tys. PLN. Największy udział w „Należnościach od klientów” stanowiły kredyty komercyjne - 71%, oraz kredyty hipoteczne - 24%. Wartość kredytów komercyjnych udzielonych przedsiębiorstwom wzrosła o 2 399 482 tys. PLN w stosunku do 30 czerwca roku ubiegłego.

Wśród Klientów Indywidualnych niesłabnącym zainteresowaniem cieszą się kredyty hipoteczne. Saldo tych kredytów w połowie 2008 roku wyniosło 3,15 mld PLN, co oznacza 53% wzrost w stosunku do stanu z połowy 2007 roku.

Znacznemu zwiększeniu uległy także zobowiązania wobec klientów do kwoty 7 791 316 tys. PLN na koniec czerwca 2008 roku w porównaniu do 5 192 205 tys. PLN na koniec czerwca 2007 roku. Wartość depozytów terminowych wzrosła o 62%, w przypadku depozytów bieżących zanotowano spadek o 10%, w porównaniu z wynikiem na 30 czerwca 2007 roku.

Intensywny rozwój Banku, wprowadzanie na rynek nowych produktów, zatrudnienie nowych pracowników, spowodowało wzrost kosztów. W związku z obserwowanym w sektorze finansowym trendem szybkiego wzrostu płac Bank postanowił dostosować poziom wynagrodzeń dla pracowników do sytuacji rynkowej, co wpłynęło na wzrost kosztów osobowych Banku z 76 mln PLN do 94 mln PLN, czyli o 24% w stosunku do pierwszej połowy roku ubiegłego.

Kursy walut obcych w Polsce w pierwszej połowie 2008 roku obrazują postępującą aprecjację złotówki. Umocnienie waluty krajowej powoduje spadek wartości zobowiązań Banku w EUR i CHF oraz lepszą pozycję Banku na rynku międzybankowym. Rosnące w Polsce stopy procentowe, spowodowały wzrost zainteresowania klientów kredytami denominowanymi w walutach obcych. Po 15 maja 2008 roku, kiedy zapadła decyzja o wstrzymaniu udzielania kredytów dla klientów indywidualnych w walutach obcych, Bank rozwija swoją ofertę kredytów hipotecznych w PLN.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Fortis Bank Polska SA w dniu 6 czerwca 2008 roku zatwierdziło sprawozdanie finansowe Banku za rok 2007 oraz udzieliło absolutorium członkom Zarządu i Rady Nadzorczej z wykonywanych obowiązków. Akcjonariusze postanowili przeznaczyć zysk Banku po opodatkowaniu (wynik finansowy netto), który za zakończony rok obrotowy 2007 wyniósł 177,6 mln PLN na zwiększenie funduszy własnych w następujący sposób: 77,6 mln PLN na fundusz ogólnego ryzyka, 15,8 mln na pokrycie kosztów wdrożenia Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz pozostałe 84,2 mln PLN na kapitał rezerwowy.

Prezentowane powyżej dane finansowe odnoszą się do jednostkowego sprawozdania finansowego Fortis Bank Polska SA.

C. Czynniki zewnętrzne mające wpływ na działalność i rozwój Banku

Gospodarka w pierwszej połowie 2008 roku

PKB – dynamika i komponenty

W pierwszej połowie 2008 roku dynamika wzrostu gospodarczego pozostawała na wysokim poziomie, jednak była wyraźnie niższa niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. W pierwszym kwartale bieżącego roku dynamika PKB wyniosła 6,1% rok do roku (RDR) co oznacza spowolnienie w porównaniu do 7,3% osiągniętych rok wcześniej. Zgodnie z szacunkami Banku w całym pierwszym półroczu dynamika wzrostu gospodarczego wyniosła ok. 5,7% RDR (6,9% rok wcześniej). Podobnie do poprzednich kwartałów popyt krajowy pozostawał głównym czynnikiem wzrostu. W pierwszym kwartale 2008 roku kontrybucja popytu krajowego do dynamiki PKB wyniosła 6,5 punktu procentowego.

W ramach struktury sektorowej gospodarki narodowej w pierwszej połowie 2008 roku najwyższą dynamikę wzrostu produkcji wciąż wykazywało budownictwo (18,2% RDR). Choć warto podkreślić, że dynamika wzrostu w tym sektorze kształtowała się znacznie poniżej wyniku z pierwszej połowy 2007 roku (30,2% RDR). Spowolnieniu uległo również tempo wzrostu produkcji przemysłowej. W pierwszej połowie tego roku tempo wzrostu produkcji w tym sektorze wyniosło 7,2% RDR w porównaniu do 10,7% rok wcześniej. Wśród głównych działów przemysłu najwyższy wzrost produkcji zanotowano w przypadku dóbr inwestycyjnych (20%) oraz dóbr konsumpcyjnych trwałych (14% RDR).

Rynek pracy

W pierwszej połowie 2008 roku utrzymały się pozytywne tendencje na rynku pracy. W tym okresie zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się o 5,6% RDR. Jednocześnie, stopa bezrobocia spadła w czerwcu 2008 roku do 9,6%, co było najniższym poziomem tego wskaźnika od 1998 roku. Utrzymała się również presja na wzrost wynagrodzeń. W pierwszych 6 miesiącach bieżącego roku siła nabywcza średniego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw zwiększyła się o 7,4% RDR, co było wynikiem wyższym niż 6,2% RDR osiągnięte w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Kurs walutowy i inflacja

Pierwsza połowa 2008 roku przyniosła nasilenie presji inflacyjnej. Wskaźnik zmian cen dóbr i usług konsumpcyjnych (CPI) wzrósł w tym okresie o 4,2% RDR (wzrost z 2,2% rok wcześniej). Głównymi czynnikami inflacyjnymi były rosnące ceny żywności oraz usług i towarów związanych z mieszkaniem.

W omawianym okresie złoty pozostawał w trendzie aprecjacyjnym. W pierwszej połowie roku średni kurs złotego w relacji do euro wyniósł 3,4925 i był o 9,2% niższy niż rok wcześniej. Średni kurs w relacji do dolara amerykańskiego wyniósł 2,2851, co oznacza, że w stosunku do dolara złoty umocnił się o 21,1% RDR.

Handel zagraniczny i bilans płatniczy

W maju 2008 roku skumulowany, 12-miesięczny deficyt na rachunku obrotów bieżących wyniósł -14,3

mld EUR co oznacza znaczne pogorszenie w porównaniu do wyniku z maja 2007 roku, kiedy to wskaźnik ten wyniósł -8,9 mld EUR. Główną przyczyną narastania deficytu na rachunku obrotów bieżących wciąż było pogarszające się saldo obrotów towarowych (-12,2 mld EUR w porównaniu do prawie -8 mld EUR rok wcześniej).

Finanse publiczne

Po pierwszych sześciu miesiącach 2008 roku deficyt budżetowy wyniósł -3,45 mld PLN, co stanowiło równowartość 12,8% rocznego planu. Wynik powyższy – znacznie lepszy od założonego planu - zbliżony jest do rezultatu z czerwca 2007 roku, kiedy to deficyt budżetowy osiągnął 12,3% rocznego planu.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw

W pierwszym kwartale 2008 roku wyniki finansowe przedsiębiorstw wciąż były lepsze niż rok wcześniej. Wynik finansowy brutto przedsiębiorstw niefinansowych wyniósł w tym okresie 25,7 mld PLN wobec 23,7 mld PLN przed rokiem. Wynik finansowy netto osiągnął zaś 20,4 mld PLN (19 mld PLN przed rokiem). Niemniej jednak, w porównaniu do pierwszego kwartału 2007 roku nieco pogorszyły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe sektora. Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności wyniósł 94,2% (93,9% przed rokiem) zaś wskaźnik rentowności obrotu netto 4,6% (4,9% przed rokiem).

Sektor bankowy w pierwszej połowie 2008 roku

Polityka pieniężna NBP i stopy procentowe banków komercyjnych

Utrzymująca się presja inflacyjna spowodowała, że w pierwszej połowie 2008 roku Rada Polityki Pieniężnej kontynuowała cykl podwyżek stóp procentowych. W tym okresie miały miejsce cztery podwyżki stóp procentowych, które zwiększyły poziom stopy referencyjnej NBP do 6.00% z 5.00% zanotowanych na koniec 2007 roku.

W pierwszej połowie 2008 roku przyspieszyła dynamika depozytów gospodarstw domowych (18% RDR w porównaniu do 10% rok wcześniej). Jednocześnie jednak nastąpiło wyraźne spowolnienie wzrostu depozytów sektora przedsiębiorstw (do 8% RDR z 28% zanotowanych w pierwszej połowie 2007 roku). Dynamika kredytów dla gospodarstw domowych utrzymała się na wysokim poziomie (36% RDR w porównaniu do 38% rok wcześniej) zaś kredyt dla przedsiębiorstw przyspieszył do 25% RDR z 18% rok wcześniej.

Wyniki finansowe banków

W pierwszym kwartale bieżącego roku wynik finansowy brutto sektora bankowego wyniósł 4,8 mld PLN zaś wynik finansowy netto 4 mld PLN. Wyniki powyższe były lepsze niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wyraźnie pogorszył się natomiast wskaźnik rentowności obrotu sektora bankowego. Wyniósł on 8,7% wobec 12,1% rok wcześniej.

II. AKCJONARIAT I NOTOWANIA AKCJI NA GPW

Struktura akcjonariatu

Kapitał zakładowy Banku wynosi 503 135 400 PLN i jest podzielony na 16 771 180 akcji o wartości nominalnej 30 PLN każda.

Wszystkie akcje Fortis Bank Polska SA są na okaziciela i nie wynikają z nich ograniczenia w zakresie przenoszenia własności oraz wykonywania prawa głosu. Wszystkie charakteryzuje też ten sam zakres uprawnień. Ograniczenia mogą mieć jedynie miejsce na gruncie przepisów szczególnych, np. ustawy Prawo bankowe lub ustawy o ofercie publicznej.

Na 30 czerwca 2008 roku struktura akcjonariatu z wyszczególnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu przedstawiała się następująco:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	% posiadanych akcji	Liczba głosów na WZA	% liczby głosów na WZA
Fortis Bank S.A./NV	16 636 072	99,19%	16 636 072	99,19%
Pozostali	135 108	0,81%	135 108	0,81%
Razem	16 771 180	100%	16 771 180	100%

W dniu 7 marca 2007 roku Komisja Nadzoru Bankowego udzieliła zezwolenia na wykonywanie przez Fortis S.A./N.V. z siedzibą w Brukseli i Fortis N.V. z siedzibą w Utrechcie, za pośrednictwem Fortis Bank S.A./NV z siedzibą w Brukseli, prawa głosów na Walnym Zgromadzeniu z ponad 75 % akcji Banku. W wyniku zezwolenia oraz po objęciu akcji nowej emisji Fortis Bank S.A./NV jest uprawniony do wykonywania prawa głosu z wszystkich posiadanych akcji tj. z 16 636 072 akcji reprezentujących 99,19% kapitału zakładowego oraz 16 636 072 głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, stanowiących 99,19% ogólnej liczby głosów.

Jednym z warunków udzielenia ww. zezwolenia jest zobowiązanie się akcjonariusza większościowego do nie podejmowania działań prowadzących do wycofania akcji Fortis Bank Polska S.A. z obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie do roku 2017 oraz do zwiększenia płynności akcji Banku notowanych na GPW do poziomu co najmniej 10-15% w ciągu 2 lat od daty wydania ww. zezwolenia. W związku z trudną sytuacją na Giełdzie Papierów Wartościowych reprezentanci głównego akcjonariusza Banku podjęli dialog z Komisją Nadzoru Finansowego zmierzający do przesunięcia terminu zwiększenia płynności akcji o jeden rok, tj. w pierwszym półroczu 2010 r.

Bankowi nie są znane inne umowy, w wyniku których mogłyby w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Notowania akcji na GPW

Akcje Banku notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. od 7 listopada 1994 roku. Od 18 kwietnia 2001 roku do 18 stycznia 2004 akcje Banku notowane były w systemie kursu jednolitego z dwukrotnym określeniem kursu. Uchwałą Zarządu GPW od dnia 19 stycznia 2004 zmieniono dotychczasowy system notowań akcji Banku na system notowań ciągłych.

Od 1999, tj. po objęciu przez Fortis Bank z siedzibą w Brukseli ponad 98% akcji Banku, płynność akcji kształtowała się na niskim poziomie. Na dzień 30 czerwca 2008, w obrocie, w posiadaniu pozostałych akcjonariuszy, znajduje się 135 108 szt., tj. 0,81% wszystkich akcji Banku.

Na pierwszej styczniowej sesji w 2008 roku kurs akcji Banku wynosił 221,70 PLN. Kurs akcji Banku spadł do poziomu 149,00 PLN na 30 czerwca 2008, czyli o 32,79 %. W analogicznym okresie 2007 roku kurs akcji wzrósł z poziomu 118,70 PLN do 223,00 PLN (zmiana o 87,87 %). Spadek kursu akcji Banku odzwierciedla tendencję spadkową na warszawskim parkiecie i nie jest skorelowany z wynikami finansowymi, które są nieustannie poprawiane. Średni wolumen obrotu akcjami Banku wyniósł 214 akcje na sesję w I półroczu 2008 roku i był niższy od analogicznego okresu w roku 2007 (388 akcji na sesję).

Najwyższy kurs akcji Banku w I półroczu 2008 roku zanotowano 11 lutego, kiedy to osiągnął poziom 249,50 PLN. Najniżej walory Banku były wyceniane 30 czerwca 2008 roku i wynosiły 149,00 PLN. W I półroczu 2007 roku było to odpowiednio 398,00 PLN oraz 114,60 PLN. Średni kurs akcji Banku w I półroczu 2008 roku wynosił 202,84 PLN

Notowania akcji Banku oraz WIG w okresie 02-01-2008 do 30-06-2008

Indeks giełdowy WIG zmalał z poziomu 55 702,46 pkt 02 stycznia 2008 roku do 41 146,26 pkt na 30 czerwca 2008 roku (spadek o 25,89 %). Na dzień 29 czerwca 2007 wartość WIG wynosił 66 077,69 pkt. Subindeks sektorowy WIG-banki także zanotował spadek w badanym okresie, zmniejszył swoją wartość z 7 898,42 pkt na 02 stycznia 2008 do 6 009,90 pkt na 30 czerwca 2008 roku (spadek o 23,09 %). Ze względu na znikomą płynność akcje Banku nie są klasyfikowane do żadnego z indeksów.

Poniżej przedstawiono wskaźniki rynkowe dla akcji Banku.

Wskaźnik	30.06.2008	30.06.2007
Zwrot na aktywach (ROA)*	1,6	1,7
Zwrot z kapitału (ROE)*	20,9	18,2
Zysk na jedną akcję	7,33	5,15
Wartość księgową na jedną akcję	75,81	63,50

Wartość księgową netto na jedną akcję wynosi 75,81. W celu dokonania tego wyliczenia do funduszy własnych zostały zaliczone kapitał zakładowy, kapitał zapasowy, kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały rezerwowe, niepodzielony zysk z lat ubiegłych i zysk netto roku obrotowego.

*Powyższe wskaźniki zostały wyliczone w ujęciu rocznym w następujący sposób:

Zwrot na aktywach (ROA)		Zysk netto / średnia wartość aktywów na koniec czterech kolejnych kwartałów
Zwrot z kapitału (ROE)		Zysk netto / średnia wartość funduszy własnych na koniec czterech kolejnych kwartałów

III. OFERTA PRODUKTÓW I USŁUG BANKU ORAZ ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ W I PÓŁROCZU 2008 ROKU

A. Retail Banking

Oferta produktów i usług dla Klientów Retail Banking

Retail Banking, czyli Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw i Klientów Indywidualnych zajmuje się obsługą Klientów poprzez sieć oddziałów oraz zewnętrzną sieć sprzedaży. Zapewnia obsługę trzech segmentów Klientów: małych przedsiębiorstw o rocznym obrocie nieprzekraczającym 25 mln PLN, Klientów segmentu Personal Banking (zamożnych Klientów indywidualnych) oraz pozostałych Klientów indywidualnych.

Segment małych przedsiębiorstw

Bank oferuje Klientom firmowym cztery zestawy usług bankowych: Fortis Class, Fortis Premium, Fortis Premium FX, Fortis Profesjonalista (przeznaczony dla Wolnych Zawodów). W ramach pakietów Bank oferuje rachunki, produkty depozytowe, karty płatnicze, usługi rozliczeniowe, produkty kredytowe oraz bankowość elektroniczną. Firmy mogą także korzystać z produktów ułatwiających prowadzenie rozliczeń z kontrahentami zagranicznymi, jak również zabezpieczające ryzyka wynikające z takiej współpracy.

W ramach segmentu małych przedsiębiorstw Bank oferuje swoim Klientom rachunki i produkty depozytowe, w tym:

- rachunki bieżące i pomocnicze w PLN i walutach obcych;
- konto depozytowe papierów wartościowych;
- lokaty złotowe o zmiennej i stałej stopie procentowej;
- lokaty walutowe w USD i EUR o stałym oprocentowaniu
- lokaty overnight;

Bank oferuje Klientom karty płatnicze w ramach międzynarodowej organizacji płatniczej Visa, w tym: Karta Visa Business Classic, Karta Visa Business Gold oraz kartę debetową Visa Electron Business. Do kart dołączony jest pakiet ubezpieczeń zawierający (w zależności od typu karty) między innymi: ubezpieczenie nieuprawnionego użycia karty, ubezpieczenie gotówki pobranej z bankomatu, ubezpieczenie kosztów napraw gwarancyjnych sprzętu zakupionego przy użyciu karty, koszty leczenia i koszty transportu medycznego, koszty transportu zwłok, ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków w podróży zagranicznej, ubezpieczenie uszkodzenia bagażu podróжного, ubezpieczenie opóźnienia lotu.

W swojej ofercie Bank posiada następujące produkty kredytowe dla przedsiębiorstw:

- Kredyt w rachunku bieżącym ;
- Kredyt obrotowy w rachunku kredytowym odnawialny/niednawialny;

- Limit debetowy;
- Kredyt inwestycyjny;
- Kredyt inwestycyjny udzielany na finansowanie przedsięwzięć objętych dotacjami Unii Europejskiej;
- Kredyt hipoteczny;
- Pożyczka hipoteczna;
- Wielocelowa linia kredytowa;
- Umowa o finansowanie;
- Linia gwarancji.

Ponadto Bank oferuje swoim Klientom transakcje wymiany walut związane z ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej obsługiwane przez pion Rynki Finansowe. Dla eksporterów i importerów Bank posiada również w ofercie produkty finansowania handlu zagranicznego np.: akredytywy.

Bank zapewnia Klientom segmentu małych przedsiębiorstw dwa zdalne kanały dostępu:

- Bankowość internetową – system BiznesPI@net.
- Centrum Telefoniczne

Rozwiązania te umożliwiają kompleksowe zarządzanie rachunkami i produktami bankowymi firmy.

Funkcjonalność systemu BiznesPI@net jest dostosowana do potrzeb klienta firmowego - umożliwia integrację z systemami finansowo-księgowymi, różnicowanie uprawnień użytkowników, czy definiowanie schematów akceptacji przelewów. BiznesPI@net to kompleksowa platforma. Poza możliwością tworzenia przelewów i generowania wyciągów, pozwala na zarządzanie pozostałymi produktami firmowymi (m.in. karty płatnicze, kredyty, lokaty), składanie wniosków, korespondencję z Bankiem itp.

Centrum Telefoniczne udziela informacji na temat aktualnej oferty Banku, specyfiki produktów, realizuje zlecenia płatnicze, świadczy pomoc techniczną w zakresie bankowości internetowej i homebankingu.

W ramach współpracy z Fortis Lease Polska Bank oferuje usługę leasingu: leasing finansowy, leasing operacyjny oraz leasing zwrotny. Leasingiem mogą zostać objęte środki transportu, maszyny i urządzenia, jak również nieruchomości

Segment Personal Banking

Bank posiada w swojej ofercie zestawy usług bankowych adresowanych do Klientów indywidualnych: Pakiet Złoty i Platynowy. Pakiety umożliwiają sprawne i bezpieczne zarządzanie finansami w oparciu o rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy. Oferta skierowana jest do Klientów zamożnych tj. do kadry menedżerskiej, właścicieli firm, specjalistów oraz osób reprezentujących wolne zawody.

W ramach pakietów Bank oferuje produkty oszczędnościowo – inwestycyjne, produkty kredytowe, karty kredytowe i płatnicze oraz bankowość internetową w postaci nowoczesnego systemu PI@net.

Rachunki oraz produkty depozytowe

Rachunki oraz produkty depozytowe oferowane przez Bank Klientom indywidualnym to w szczególności:

- Rachunek (Złoty, Platynowy) w PLN łączy w sobie cechy oferty depozytowej z kredytową, służy do przechowywania środków pieniężnych i przeprowadzania rozliczeń pieniężnych. W

ramach rachunku dostępne są następujące produkty i usługi:

Kredyt w rachunku – Szybka Pożyczka;

Zlecenia stałe, polecenia zapłaty, przelewy krajowe i zagraniczne;

Karty debetowe: Visa Electron;

System bankowości internetowej Pl@net;

Centrum Telefoniczne

- Rachunki walutowe: w EUR oraz w USD;
- Rachunki Inwestora Giełdowego, które służą do obsługi portfeli inwestycyjnych (usługa typu asset management). Bank prowadzi te rachunki dla klientów korzystających z usług Fortis Private Investments Polska SA.
- depozyty standardowe i negocjowane w PLN, EUR i USD;
- lokata overnight (nadwyżka środków automatycznie deponowana na lokacie nocnej);
- lokata antyinflacyjna (o zmiennej stopie procentowej opartej o stawkę bazową (WIBID 1M));
- e-lokata (zakładana poprzez system bankowości internetowej Pl@net oraz Centrum Telefoniczne);
- Czysty Zysk. Polisa ubezpieczeniowa o charakterze oszczędnościowym jest ubezpieczeniem, którego celem jest zabezpieczenie finansowe: ubezpieczonego – w przypadku dożycia do końca okresu ubezpieczenia lub uposażonego – na wypadek śmierci osoby ubezpieczonej.

Produkty inwestycyjne

Bank posiada w swojej ofercie fundusze inwestycyjne krajowe oraz zagraniczne. Na fundusze krajowe składają się:

- fundusz inwestycyjny otwarty Fortis FIO. Jest to fundusz parasolowy obejmujący dwa subfundusze: Fortis Akcji i Fortis Stabilnego Wzrostu. Fortis Fundusz Inwestycyjny Otwarty zarządzany jest przez Fortis Private Investments Polska S.A. Fundusz oferowany jest osobom fizycznym, prawnym i jednostkom nieposiadającym osobowości prawnej. Fundusz Fortis FIO oferowany jest również w połączeniu (50/50) z lokatą bankową w produkcie Lokata Fortis FIO oraz jako Indywidualne Konto Emerytalne (IKE Fortis FIO).
- W ofercie Banku znajdują się również fundusze inwestycyjne TFI DWS Polska, TFI BPH, TFI Skarbiec, Superfund TFI oraz TFI SEB.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku w ofercie Banku znajdowało się 28 subfunduszy zagranicznego funduszu inwestycyjnego Fortis L Fund. Zagraniczny fundusz inwestycyjny Fortis L Fund jest zarejestrowanym w Luksemburgu funduszem parasolowym zarządzanym przez Fortis Investment Management.

Poza stale dostępnymi w ofercie banku zagranicznymi funduszami Fortis L, Bank prowadzi okresowe subskrypcje na zagraniczne fundusze inwestycyjne Fortis L Fix. Są to fundusze terminowe, z ochroną kapitału, których zyski powiązane są z rynkami akcji lub innych instrumentów. Fundusze te uruchamiane są w różnych walutach. W pierwszej połowie 2008 roku zostały przeprowadzone 2 subskrypcje subfunduszy Fortis L Fix Byki i Niedźwiedzie oraz Fortis L-Fix Zielony Bonus.

Zarządzanie aktywami na zlecenie (Asset Management)

Bank oferuje we współpracy z Fortis Private Investments Polska SA (FPIP S.A.) klientom usługę zarządzania aktywami na zlecenie (Asset Management). W ramach oferty FPIP S.A. znajdują się następujące rodzaje portfeli modelowych:

- Portfel długoterminowych dłużnych papierów wartościowych;
- Portfel dłużnych papierów skarbowych;
- Portfel pieniężny (instrumentów rynku pieniężnego);
- Portfel zrównoważony 3x3;
- Portfel akcyjny 6x3;
- Portfel dywidendowy (portfel akcji);
- Portfel dłużnych papierów skarbowych w walutach obcych;
- Portfel zmiennego zaangażowania ze zdefiniowanym udziałem akcji - o minimalnej wartości 500.000 PLN , oraz możliwość, po konsultacji z doradcą inwestycyjnym FPIP S.A., skonstruowania portfela indywidualnego o wartości początkowej nie mniejszej niż 1 000 000 PLN.

W ofercie FPIP S.A. znajdują się również portfele funduszy inwestycyjnych:

- Portfele funduszy polskich o minimalnej wartości 500 000 PLN, w tym portfel dłużny, portfel zrównoważony i portfel akcyjny.
- Portfele funduszy zagranicznych o minimalnej wartości 500 000 PLN lub jej równowartość w USD lub EUR, w tym portfel dłużny funduszy zagranicznych, portfel zrównoważony funduszy zagranicznych i portfel akcyjny funduszy zagranicznych

Transakcje na bonach skarbowych

Bank oferuje możliwość dokonywania transakcji na bonach skarbowych dla transakcji o minimalnej wartości od 100.000 PLN. Bony skarbowe są instrumentami finansowymi emitowanymi na okres od 1 tygodnia do 52 tygodni. Bony skarbowe można zakupić w drodze uczestnictwa w przetargu - na rynku pierwotnym, lub od Fortis Bank Polska SA - na rynku wtórnym.

Produkty ubezpieczeniowe

Bank oferuje następujące produkty ubezpieczeniowe:

- Fortis DuoProfit. Jest to produkt stanowiący połączenie lokaty bankowej 6M z ubezpieczeniem na życie i dożycie ze składką jednorazową, oferowane przez Aegon TU.
- Fortis DuoProfit Regular. Jest to ubezpieczenie na życie i dożycie ze składką regularną, oferowane przez Aegon TU.

W ramach ubezpieczenia Klient ma możliwość inwestowania środków w 70 Ubezpieczeniowych Funduszach Kapitałowych między innymi: Union Investment, Legg Mason, Arka BZ WBK, ING, PKO/Credit Suisse, Pioneer

Produkty kartowe

Bank oferuje Klientom karty płatnicze w ramach międzynarodowej organizacji płatniczej Visa. Bank oferuje Klientom indywidualnym linii Retail Banking następujące produkty kartowe:

- Karty kredytowe:

- Karta kredytowa VISA Foto
- Karta kredytowa Visa Classic;
- Karta kredytowa Visa Gold;
- Karta kredytowa Visa Platinum;
- Karty debetowe:
  - Visa electron
  - Visa electron dla Młodzieży

Do kart tych dołączony jest pakiet ubezpieczeń zawierający (w zależności od typu karty) między innymi: ubezpieczenie nieuprawnionego użycia karty kredytowej, ubezpieczenie gotówki pobranej z bankomatu, ubezpieczenie towarów zakupionych przy użyciu karty, ubezpieczenie gwarancji niższej ceny, koszty leczenia i koszty transportu medycznego, koszty transportu zwłok, koszty natychmiastowej pomocy „assistance”, ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków, ubezpieczenie utraty lub uszkodzenia bagażu podróжного, ubezpieczenie opóźnienia lotu, odpowiedzialność cywilna w życiu prywatnym, ochrona prawna w życiu prywatnym, assistance dla domu, usługi *concierge*.

Produkty kredytowe

Bank oferuje Klientom indywidualnym następujące produkty kredytowe:

- Kredyty hipoteczne. Kredyty przeznaczone są na cele mieszkaniowe w tym: zakup mieszkania/domu na rynku wtórnym i pierwotnym, budowę, remont, refinansowanie kredytów mieszkaniowych w innych bankach oraz refinansowanie kosztów poniesionych z tytułu zakupu/budowy/remontu nieruchomości.
- W ramach oferty kredytów hipotecznych Bank oferuje dwa rodzaje ubezpieczeń: ubezpieczenie pomostowe (stanowiące zabezpieczenie przejściowe kredytu do momentu ustanowienia zabezpieczenia docelowego w formie hipoteki) oraz ubezpieczenie niskiego wkładu (zabezpieczenie dodatkowe, dla Klientów nieposiadających minimalnego wkładu własnego).
- Kredyty gotówkowe. Kredyt Gotówkowy „Dowolny Cel” jest połączeniem dwóch produktów: kredytu konsumpcyjnego i pożyczki hipotecznej. Środki z kredytu gotówkowego mogą być przeznaczone na konsolidację zadłużenia lub cele konsumpcyjne. Waluta kredytu: CHF, EUR, PLN, USD.
- Kredyt w rachunku. Posiadacze rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego mogą skorzystać z produktu „Szybka pożyczka”. Przyznanie i wysokość produktu odbywa się na podstawie analizy wpływów na rachunek lub na zasadzie przeniesienia limitu z innego banku.

Od dnia 15 maja 2008 roku, Fortis Bank Polska SA, mając na celu ograniczenie ryzyka, wstrzymał sprzedaż kredytów hipotecznych i pożyczek hipotecznych w walutach innych niż złoty, dla klientów indywidualnych. Ograniczenie powyższe nie dotyczy klientów linii biznesowej Private Banking. Intencją Banku jest rozwój oferty kredytów hipotecznych w złotych. Obecny portfel kredytów udzielonych w walutach obcych, będzie obsługiwany na dotychczasowych warunkach.

Bankowość elektroniczna

Bank oferuje Klientom indywidualnym dwa zdalne kanały dostępu: system bankowości internetowej Pl@net i Centrum Telefoniczne. Pl@net to kompleksowa platforma do zarządzania rachunkami i innymi produktami bankowymi jak karty płatnicze, kredyty, produkty inwestycyjno-oszczędnościowe.

Centrum Telefoniczne udziela informacji na temat aktualnej oferty banku, specyfiki produktów, realizuje zlecenia płatnicze, świadczy pomoc techniczną w zakresie bankowości internetowej.

Rozwój usług bankowych dla Klientów Retail Banking

W pierwszym półroczu 2008 roku linia Retail Banking rozwijała ofertę produktów inwestycyjnych i koncentrowała się na sprzedaży kredytów hipotecznych. Od początku roku Bank zorganizował dwie subskrypcje produktów strukturyzowanych oraz wprowadził nowe TFI do oferty funduszy inwestycyjnych dostępnych za pośrednictwem Pl@net. W analizowanym okresie Bank poszerzył również ofertę zagranicznych funduszy Fortis L o kolejne subfundusze oraz promował Polisę lokacyjną Czysty Zysk.

W III i IV kwartale br. planowane jest wprowadzenie rozwiązań mających na celu uatrakcyjnienie oferty kredytu gotówkowego m.in. w przypadku zabezpieczenia w formie hipoteki na nieruchomości – zmiana parametrów cenowych, okresu kredytowania, dostępnej kwoty kredytu jak i nowych form zabezpieczenia oraz planowane jest wprowadzenie zmian do oferty kredytu hipotecznego, budowlano – hipotecznego m.in. wydłużenie okresu kredytowania do 50 lat, zmiana sposobu liczenia zdolności kredytowej .

Ponadto w ww. kwartałach 2008 roku planowane jest wprowadzenie rozwiązań mających na celu uatrakcyjnienie produktu kredytowego Szybka Pożyczka poprzez dodanie nowych zasad udzielania ww. produktu na podstawie salda posiadanych kredytów, lokat w Banku.

Natomiast system Pl@net wzbogacony został między innymi o dodatkowe zabezpieczenia, moduł inwestycyjny, powiadomienia SMS-em o zdarzeniach na rachunku.

W obszarze oferty firmowej Linia Retail Banking wprowadziła nowy produkt hipoteczny tj. pożyczkę hipoteczną oraz znacznie uprościła procesy kredytowe dla niektórych produktów kredytowych.

B. Commercial Banking

Oferta produktów i usług Commercial Banking

Commercial Banking (Pion Obsługi Średnich i Dużych przedsiębiorstw) specjalizuje się w obsłudze swoich Klientów poprzez sieć Centrów Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw (ang. business centers). Pion CB adresuje swoją ofertę do średnich przedsiębiorstw o rocznych obrotach powyżej 25 mln PLN. Koncentruje także swoje działania na przedsiębiorstwach wchodzących w skład międzynarodowych grup kapitałowych, niezależnie od wysokości obrotu.

Bank oferuje szerokie spektrum rozwiązań finansowych dla tego segmentu rynku. Stanowią je:

- finansowanie kapitału obrotowego;
- finansowanie inwestycji;
- zarządzanie ryzykiem kursowym i stopy procentowej;
- zarządzanie płynnością;
- handel zagraniczny;
- fundusze Unii Europejskiej;

- rynki energii.

Finansowanie kapitału obrotowego

Działalność Banku charakteryzuje gotowość świadczenia usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb Klienta w oparciu o dogłębną analizę jego oczekiwań przy wykorzystaniu międzynarodowej sieci partnerów.

Bank oferuje firmom rozważającym formy finansowania bieżącej działalności: kredyty obrotowe i, we współpracy z Fortis Commercial Finance, faktoring.

Oprócz finansowania obrotów Klienta, Fortis Commercial Finance standardowo oferuje również szereg usług dodatkowych, takich jak:

- Administrowanie wierzytelnościami Klienta (m.in. monitorowanie terminowości spłat dokonywanych przez kontrahentów);
- Rozliczanie faktur (prowadzenie rachunków faktoringowych Klienta i kontrahentów, cykliczne raportowanie Klientowi bieżącego stanu jego należności);
- Dochodzenie wierzytelności przeterminowanych (m.in. monitorowanie telefoniczne, dochodzenie na drodze sądowej, nadzór nad egzekucją komorniczą);

Finansowanie inwestycji

Firmom poszukującym finansowania inwestycji Bank oferuje:

- Kredyty inwestycyjne;
- Leasing, w tym leasing nieruchomości oraz szerokiej gamy środków trwałych, w tym środków transportu, sprzętu budowlanego, maszyn poligraficznych oraz innych urządzeń;
- Gwarancje dobrego wykonania;
- Gwarancje zwrotu zaliczki;
- Gwarancje przetargowe.

Zarządzanie ryzykiem kursowym i stopy procentowej

Rozwiązania w zakresie zarządzania ryzykiem kursowym i stopy procentowej oferuje średnim i dużym przedsiębiorstwom Zespół Dealerów Departamentu Skarbu.

Średnie i duże przedsiębiorstwa mają bezpośredni, telefoniczny dostęp do dealerów Departamentu Skarbu w celu zawarcia transakcji, uzyskania informacji nt. sytuacji na rynku walutowym lub wstępnej wyceny strategii zabezpieczającej.

W ramach zarządzania ryzykiem walutowym Bank oferuje:

- Transakcje terminowe forward;
- Swap walutowy;
- Opcje walutowe.

Oprócz oferty w ramach zarządzania ryzykiem walutowym Bank oferuje także zarządzanie ryzykiem stopy procentowej, w tym:

- kontrakty FRA - transakcje terminowe na stopę procentową;
- kontrakty IRS – transakcje zamiany oprocentowania pasywów lub aktywów ze zmiennego na stałe lub odwrotnie;

- kontrakty CAP / FLOOR - opcje na stopę procentową;
- kontrakty CCS – transakcje zamiany waluty aktywów lub pasywów wraz z zamianą oprocentowania zmiennego na stałe lub odwrotnie.

W ramach lokowania nadwyżek dla Klientów Banku dostępne są następujące produkty:

- Depozyty terminowe w PLN i walutach obcych (np. USD, EUR); wolne środki mogą być lokowane na lokatach jednodniowych (overnight) lub dłuższych (do jednego roku);
- Bony skarbowe na rynku pierwotnym i wtórnym; transakcje typu "buy sell back" i "sell buy back";
- Obligacje Skarbu Państwa.

Zarządzanie płynnością

Zarządzanie płynnością, czyli cash management to grupa produktów pozwalających usprawnić zarządzanie środkami finansowymi firmy na jej rachunkach bankowych.

Wykorzystując pełną gamę produktów cash management Klienci Banku mogą efektywnie przyspieszyć proces przepływu środków oraz zmniejszyć swoje koszty administracyjno-finansowe poprzez:

- bieżącą kontrolę spływu należności;
- bieżącą kontrolę stanu zobowiązań;
- sprawne zarządzanie informacją i płynnością.

Dzięki rozwiązaniom funkcjonującym w Banku, Klienci mają możliwość efektywnego i bieżącego kontrolowania spływu swoich należności od dużej liczby kontrahentów w danym okresie. W ramach usługi Automatycznej Identyfikacji Płatności (AIP) rozliczenie pomiędzy kontrahentem, a Klientem następuje za pośrednictwem przydzielonego indywidualnego numeru rachunku. Kontrahent może dokonać zapłaty w dowolnym miejscu (poczta, oddziały Banku lub oddziały innych banków).

Bank oferuje także niezbędne narzędzia pozwalające na łatwy, szybki i bezpieczny sposób efektywnego zarządzania swoimi zobowiązaniami.

System bankowości elektronicznej MultiCash jest jednym z podstawowych narzędzi dostępu do rachunku. Klient korporacyjny nie musi odwiedzać oddziału, żeby uzyskać informację na temat obrotów na rachunkach firmy, może inicjować przelewy z uwzględnieniem podziału uprawnień do dysponowania nimi. Dodatkowo istnieje możliwość współpracy programów Banku z systemami finansowo-księgowymi Klienta.

W ramach sprawnego zarządzania informacją i płynnością Bank oferuje produkty pozwalające nie tylko na przekazywanie Klientowi informacji, ale również na zdalne zarządzanie rachunkami w innych bankach, jak również na zarządzanie płynnością na poszczególnych rachunkach w grupie kapitałowej Klienta.

- Multi Bank Reporting (MBR);
- Zdalne inicjowanie płatności (RPI);
- Notional Cash Pooling;
- Cash Collection.

Bank w ramach zarządzania płynnością oferuje również rachunek zbiorczy dla nierezydenta (non-resident collecting account), który prowadzony jest dla podmiotu gospodarczego (osoby prawnej posiadającej siedzibę za granicą). Rachunek ten może być otwarty w: PLN, USD, EUR, CHF, GBP, JPY.

Rachunek przeznaczony jest do dokonywania rozliczeń w formie przelewów jak i czeków. Dyspozycje wykonywane są na podstawie zleceń SWIFT przesyłanych przez zagraniczny bank Klienta, a także w ramach stałych zleceń płatniczych i rozliczeń czekowych. Środki zdeponowane na rachunku zbiorczym w walutach obcych nie są oprocentowane.

Handel zagraniczny

Ograniczanie ryzyka transakcji handlowych

Bank oferuje pełen zakres instrumentów handlu zagranicznego minimalizujących ryzyko współpracy handlowej z dostawcami i odbiorcami, jak również ułatwiających rozliczenia w transakcjach transgranicznych. W portfelu produktów znajdują się: inkaso dokumentowe, akredytywy dokumentowe (importowe i eksportowe), akredytywy stand-by oraz gwarancje zagraniczne.

Finansowanie w oparciu o wierzytelności

Pozyskanie środków finansowych poprzez sprzedaż wierzytelności wynikających z transakcji handlowych stanowi elastyczne źródło zapewnienia płynności finansowej. W przypadkach wykorzystania rozwiązań forfaitingowych bank proponuje również finansowanie bez prawa regresu w stosunku do zbywcy. Bank finansuje wierzytelności (faktury, weksle, należności wynikające z akredytów dokumentowych eksportowych) zarówno krótko- jak i długoterminowe (np. finansowanie długoterminowych kontraktów eksportowych). Atrakcyjność oferty Banku podnosi współpraca z firmami ubezpieczeniowymi (w tym przede wszystkim z Korporacją Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (KUKE SA), jak również z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK).

Zagraniczne gwarancje bankowe

Bank ma w ofercie gwarancje zagraniczne - wystawia gwarancje własne zarówno na zlecenie swoich Klientów, jak i w ramach re-gwarancji innych banków zagranicznych oraz obsługuje gwarancje otrzymane na rzecz swoich Klientów. Bank obsługuje różne typy gwarancji: gwarancje przetargowe, gwarancje zwrotu zaliczki, gwarancje dobrego wykonania kontraktu, gwarancje płatności.

Forfaiting - dyskonto należności terminowych

Bank oferuje forfaiting wierzytelności krótko- i średnioterminowych o okresie wykupu od miesiąca do pięciu lat.

Program EBOR

Dzięki współpracy z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR) Bank jest gotowy do zabezpieczania oraz finansowania większej ilości transakcji importowych oraz eksportowych przeprowadzanych na rynkach wyższego ryzyka w Europie Centralnej, Wschodniej na Bałkanach oraz w krajach określanych jako byłe republiki radzieckie. Bank jest gotowy zabezpieczać różne ryzyka związane z kontraktem zagranicznym (w tym ryzyko braku płatności za wykonanie kontraktu, ryzyko dobrego wykonania kontraktu, ryzyko zwrotu zaliczki) w powiązaniu z takimi instrumentami finansowymi jak m.in.: akredytywy, gwarancje dobrego wykonania, gwarancje zwrotu zaliczki, gwarancje płatności, akredytywy stand-by, weksle i traty awalowane przez banki zagraniczne.

Pre-finansowanie eksportu

Usługa ta jest dogodna w sytuacji, kiedy eksporter poszukuje środków finansowych na zakup surowców niezbędnych do produkcji eksportowanego towaru lub na sfinansowanie zapasów magazynowych, przed ukończeniem produkcji czy realizacją dostawy.

Zabezpieczeniem oraz źródłem spłaty tego typu kredytów mogą być przyszłe należności eksportowe, wynikające z zawartego kontraktu, a płatności kontraktowe może zabezpieczyć akredytywa dokumentowa, bankowa gwarancja zapłaty, polisa ubezpieczeniowa lub też wpływy należne eksporterowi z tytułu podpisanego kontraktu eksportowego.

Finansowanie eksportu: kredyt dla nabywcy, kredyt dla dostawcy

Dzięki współpracy Banku z wyspecjalizowanymi instytucjami powołanymi dla wspierania polskiego eksportu, takimi jak KUKE S.A oraz BGK, Bank oferuje swoim Klientom kompleksowe rozwiązania dotyczące finansowania kontraktów eksportowych o średnio i długo-terminowym horyzoncie spłaty, związanych ze sprzedażą dóbr i usług inwestycyjnych.

Wśród nich dostępne są kredyt dla nabywcy, przyznawany zagranicznemu importerowi lub jego bankowi, oraz alternatywne rozwiązanie w postaci kredytu dostawcy.

Finansowanie eksportu w ramach programu DOKE (Dopłaty Do Oprocentowania Kredytów Eksportowych)

Dzięki współpracy z Bankiem BGK, Bank realizuje rządowy projekt wspierania polskiego eksportu dóbr i usług inwestycyjnych w ramach programu DOKE. Finansowanie w ramach programu DOKE polega na udzieleniu średnio lub długoterminowego kredytu zagranicznemu nabywcy (lub jego bankowi) dóbr lub usług inwestycyjnych pochodzących z Polski.

Fundusze Unii Europejskiej

Od roku 2004 Bank prowadzi projekt informacyjny dla Klientów pod hasłem „W Unii Europejskiej z Fortis Bankiem”, który ma na celu doradzanie polskim przedsiębiorcom jak pozyskiwać środki unijne. Pieniądze dla przedsiębiorstw dostępne są przede wszystkim w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. W ramach projektu, Bank finansuje projekty inwestycyjne dotowane z funduszy Unii Europejskiej jak również prowadzi działania szkoleniowo-doradcze dla przedsiębiorców.

W I półroczu 2008 roku, Bank we współpracy z Gazetą Prawną przygotował projekt edukacyjny o nazwie Fundusze Unijne 2007-2013. Projekt ma na celu dostarczenie praktycznej wiedzy o możliwościach, wymaganiach i przeszkodach, jakie wiążą się z korzystaniem z funduszy unijnych. Przedsięwzięcie zostało podzielone na 19 regionalnych seminariów, które umożliwią uczestnictwo zainteresowanych przedsiębiorców z całej Polski.

Rynki Energii

W ramach rozwiązań dla rynków energii Bank wprowadził optymalne zarządzanie ryzykiem zmienności cen na rynkach surowców energetycznych. Ryzyko zmienności cen dotyczy wszystkich rodzajów energii: ropy naftowej i produktów ropopochodnych (olej napędowy, olej opałowy, paliwo lotnicze), gazu ziemnego, węgla, energii elektrycznej oraz praw do emisji CO₂.

Bank wykorzystuje tu instrumenty finansowe obsługiwane przez Departament Skarbu, takie jak Kontrakty Fixed-for-floating, Swapy Caps / Floors / Collars / Three-ways / Extendable, Formuły oparte na indeksach (łącznie z ryzykiem walutowym) oraz instrumenty pochodne zabezpieczające przed zmianami pogody.

Rozwój usług bankowych dla segmentu Commercial Banking

Na początku roku w ramach Pionu powołano nowy zespół Cash Management zajmujący się wyspecjalizowanymi produktami rozliczeniowymi. W ofercie Banku pojawiła się usługa Cash Collection – usługa polegająca na odbiorze pieniędzy od Klienta, a następnie ich przeliczeniu i zaksięgowaniu na rachunek Klienta. W 2007 roku zespół pracował nad modyfikacją dostępnych produktów i wdrożeniem nowych wersji znanych już Klientom rozwiązań.

Bank rozwijał także swój program skierowany do Klientów ubiegających się o dofinansowanie ze środków unijnych. Angażował się w działalność edukacyjną organizował warsztaty, seminaria i

konferencje dla Klientów Commercial Banking, na które zapraszani byli eksperci z firm doradczych oraz z instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie i wdrażanie funduszy unijnych.

C. Private Banking

Oferta produktów i usług Private Banking

Private Banking (Pion Bankowości Prywatnej) oferuje profesjonalne kompleksowe usługi dla zamożnych Klientów indywidualnych (ang. HNWI = High Net Worth Individuals). Obecnie Pion działa w oparciu o strukturę organizacyjną Departamentu Bankowości Prywatnej.

Oferta Private Banking kierowana jest do trzech segmentów Klientów:

- Segment Affluent – klienci, którzy w krótkiej perspektywie (1 roku, 2 lat) pozyskają aktywa umożliwiające im osiągnięcie poziomu 1 mln EUR;
- Segment HNWI (High Net Worth Individuals) o środkach inwestycyjnych/ oczekiwaniach kredytowych w wysokości przekraczającej 1 mln EUR lub równowartość w innej walucie;
- Segment UHNWI (Ultra High Net Worth Individuals) – klienci o aktywach przekraczających 5 mln EUR.

W ramach Private Banking Bank oferuje swoim Klientom:

- Produkty inwestycyjne;
- Produkty kredytowe;
- Produkty związane z bieżącą obsługą oraz ze współpracą z międzynarodową siecią Fortis;
- Specjalne struktury prawno-podatkowe.

Produkty inwestycyjne

Bank oferuje następujące produkty inwestycyjne:

- Wybór krajowych i zagranicznych funduszy inwestycyjnych;
- Oferty zarządzania aktywami Fortis Private Investments Polska S.A. obejmujące portfele modelowe i indywidualne strategie inwestycyjne;
- Produkty strukturyzowane.

Oprócz oferty produktów inwestycyjnych dostępne są również:

- Produkty ubezpieczeniowo-inwestycyjne (aktywnie zarządzane portfele najlepszych funduszy inwestycyjnych sprzedawanych na polskim rynku, połączone z ubezpieczeniem);
- Lokaty (złotowe i w walutach obcych, na różne okresy, z negocjowanym oprocentowaniem).

Produkty Kredytowe

Wśród produktów kredytowych Bank oferuje kredyty hipoteczne, kredyty lombardowe oraz inne rodzaje kredytów dostosowane do indywidualnych potrzeb Klienta.

Produkty związane z bieżącą obsługą

Klienci Private Banking mają dostęp między innymi do:

- Rachunków złotych i w głównych walutach wymiennalnych;

- Kart płatniczych i kredytowych (Visa, American Express);
- Internetowego rachunku Planet;
- Transakcji wymiany walut.

Specjalistyczne struktury prawno-podatkowe

Struktury te oferowane we współpracy z Fortis Intertrust służą ochronie aktywów, optymalizacji podatkowej i uregulowaniu kwestii dziedziczenia.

Rozwój usług bankowych dla segmentu Private Banking

Bank dedykuje swoją ofertę Klientom posiadającym aktywa o wartości 1 mln EUR. We współpracy z Fortis w bankowości prywatnej na świecie, m.in. w Szwajcarii, Luksemburgu, Monaco, Londynie, Dubaju, Singapurze czy Guernsey oferuje im fundusze inwestujące w nietypowe rynki lub sektory. W ramach obsługi w Polsce Klienci mają dostęp m.in. do oferty zarządzania aktywami Fortis Private Investments Polska S.A. obejmujące portfele modelowe i indywidualne strategie inwestycyjne.

W raportowanym okresie Departament Bankowości Prywatnej rozwijał swój zespół i przygotowywał się do wprowadzenia nowych produktów zarówno kredytowych i inwestycyjnych.

D. Rynki finansowe

Oferta produktów i usług segmentu Rynki Finansowe

Segment Rynki Finansowe (ang. GMK, Global Markets, Pion GMK) oferuje Klientom Commercial Banking, Retail Banking oraz Private Banking produkty rynków finansowych. Pion GMK specjalizuje się również w obsłudze innych banków i instytucji finansowych oraz zarządza płynnością Banku.

W ramach segmentu Rynki Finansowe Bank oferuje swoim Klientom transakcje wymiany walut, a także transakcje zmierzające do zabezpieczenia ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.

Transakcje walutowe obejmują w szczególności:

- Transakcje spot;
- Transakcje terminowe Forward;
- Opcje walutowe;
- Struktury zerokosztowe.

Wśród opcji walutowych, które przeznaczone są dla Klientów narażonych na ryzyko związane ze zmianą kursu walutowego ze względu na posiadane zobowiązania i należności walutowe Bank oferuje ,opcje amerykańskie, opcje barierowe (europejskie i amerykańskie) oraz opcje azjatyckie.

Wśród transakcji związanych z ryzykiem stopy procentowej wyróżnia się:

- Transakcje Forward Rate Agreement (FRA) - transakcje terminowe na stopę procentową
- Transakcje Interest Rate Swap (IRS) – transakcje zamiany oprocentowania pasywów lub aktywów ze zmiennego na stałe lub odwrotnie
- Interest Rate Options (IRO) - CAP / FLOOR - opcje na stopę procentową
- Currency Interest Rate Swap (CIRS) – transakcje zamiany waluty aktywów lub pasywów wraz z zamiana oprocentowania zmiennego na stałe lub odwrotnie

W ramach lokowania nadwyżek dla Klientów Banku dostępne są następujące produkty:

- Bony skarbowe na rynku pierwotnym i wtórnym; transakcje typu "buy sell back" i "sell buy back"
- Obligacje Skarbu Państwa.

Pion GMK wprowadził do oferty usługę pośredniczenia w handlu prawami do emisji dwutlenku węgla. Transakcje przeprowadzane są we współpracy z belgijskim Fortis Bankiem Bruksela. Oferta handlu uprawnieniami kierowana jest do firm, które mają nadwyżkę lub niedobór praw do emisji dwutlenku węgla i chcą zbilansować faktyczne rozmiary jego emisji z wielkością bieżącej produkcji. Bank oferuje również kompleksową ofertę w zakresie obrotu emisjami - pomaga znaleźć kontrahenta i doradza jak przeprowadzić transakcję, a także oferuje analizy rynku związane z tymi instrumentami. Bank przygotowuje dla potrzeb swoich klientów analizy rynku w oparciu o dane fundamentalne nakreślające trendy i oczekiwania rynkowe. Raport "Carbon weekly" przedstawia sytuację w ostatnim okresie oraz prognozy. Raport specjalny "Energy & Environmental Markets" jest przygotowywany tylko w sytuacjach szczególnych wydarzeń na rynku, które wymagają profesjonalnej analizy.

Rozwój usług bankowych dla segmentu Rynki Finansowe

W analizowanym okresie Bank wyodrębnił Pion Rynków Finansowych, w ramach, którego funkcjonują Departament Skarbu oraz Departamenty odpowiedzialne za sprzedaż instrumentów finansowych dla klientów Retail Banking oraz Commercial Banking.

Na początku roku 2008, Fortis Bank rozszerzył swoją ofertę o produkty, które zabezpieczą ceny indeksów nośników energii i paliw. Nowe produkty mają obniżyć ryzyko zmienności cen paliw płynnych takich jak benzyna, olej opałowy czy olej napędowy, których ceny zależne są od notowań światowych. Bank zawarł pierwszą na rynku transakcję zabezpieczającą wahania cen indeksu na olej napędowy.

E. Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów

Podstawowe zmienne stopy procentowe stosowane w Banku dla kredytów oparte są na stopie procentowej LIBOR lub EURIBOR dla kredytów walutowych oraz WIBOR dla kredytów złotówkowych. Stosowane są również stopy stałe, które nie podlegają zmianie w okresie obowiązywania umowy.

W I półroczu 2008 roku Rada Polityki Pieniężnej podniosła poziom oficjalnych stóp procentowych NBP o 100 punktów bazowych.

Reagując na sytuację na rynku pieniężnym, Bank modyfikował odpowiednio oprocentowanie lokat i kredytów prowadzonych w walucie EUR i USD.

W I półroczu 2008 roku średnie nominalne oprocentowanie depozytów bieżących i terminowych wynosiło dla:

- depozytów w złotówkach – 4,41%;
- depozytów walutowych – 2,46%.

Średnie nominalne oprocentowanie dla kredytów łącznie w sytuacji normalnej i nieregularnej w podziale na waluty wynosiło:

- kredytów w PLN – 7,24%;
- kredytów w EUR – 5,71%;
- kredytów w USD – 5,00%;

- kredytów w CHF – 4,00%.

Dla porównania w I półroczu 2007 roku średnie nominalne oprocentowanie depozytów bieżących i terminowych wynosiło dla:

- depozytów w złotychkach – 2,64%;
- depozytów walutowych – 2,39%.

Średnie nominalne oprocentowanie dla kredytów łącznie w sytuacji normalnej i nieregularnej w podziale na waluty wynosiło:

- kredytów w PLN – 5,77%;
- kredytów w EUR – 5,25%;
- kredytów w USD – 7,05%;
- kredytów w CHF – 3,53%.

F. Usługi powiernicze

Bank świadczy usługi powiernicze polegające na prowadzeniu rachunków papierów wartościowych, przechowywaniu aktywów klientów, rozliczaniu transakcji zawieranych na rynkach krajowych i zagranicznych. Działalność powiernicza prowadzona jest na mocy Decyzji Komisji Papierów Wartościowych i Giełd z dnia 14 lipca 2000 roku (KPWiG-4042-2/2000), w ramach wydzielonego ze struktur Banku Zespołu Usług Powierniczych.

Od 2005 roku Bank wykonuje obowiązki Depozytariusza dla dwóch subfunduszy otwartego funduszu inwestycyjnego FORTIS FIO utworzonego przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Skarbiec SA. W ramach Banku funkcję Depozytariusza pełni Zespół Usług Powierniczych. Do głównych zadań Depozytariusza należy: prowadzenie rejestru aktywów Fortis FIO, kontrola wyceny wartości netto aktywów subfunduszy i wartości jednostki uczestnictwa oraz kontrola czynności faktycznych i prawnych podejmowanych przez Fortis FIO pod kątem ich zgodności ze Statutem oraz przepisami prawa.

W związku z pełnieniem przez Bank obowiązków Agenta Serwisowego i Agenta Płatności na rzecz zagranicznych funduszy inwestycyjnych Fortis L Fix, Fortis L Fund zarządzanych przez Fortis Investment Management w Luksemburgu, Zespół Usług Powierniczych koordynuje proces dystrybucji tytułów uczestnictwa w Polsce. Na koniec czerwca 2008 roku oferowano 28 subfunduszy wchodzących w skład funduszu Fortis L Fund.

G. Operacje na rynku pieniężnym i rynku papierów dłużnych

Aktywność Banku na rynku pieniężnym i rynku papierów dłużnych podzielić można na trzy kategorie:

- aktywność wynikająca z zarządzania płynnością;
- aktywność wynikająca z zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
- aktywność wynikająca z polityki inwestycyjnej Banku, dotyczącej środków pochodzących z kapitału.

Za zarządzanie płynnością Banku i ryzykiem stopy procentowej na poziomie operacyjnym odpowiada Departament Skarbu (linia biznesowa Rynki Finansowe). Dotyczy to zarówno zapewniania środków na finansowanie aktywów Banku, jak również inwestowania nadwyżek finansowych. Departament Skarbu wykorzystuje w tym celu lokaty i depozyty na rynku międzybankowym, transakcje wymiany walut (FX SWAP) jak również inwestycje w bony skarbowe, obligacje Skarbu Państwa i bony pieniężne NBP.

Polityka inwestycyjna Banku jest ustalana przez Komitet Ryzyka i Zarządzania Aktywami i Pasywami. Kapitał jest inwestowany przede wszystkim w papiery dłużne, emitowane przez Skarb Państwa lub NBP.

W swojej ofercie Bank posiada transakcje pochodne, umożliwiające zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych lub zmianami kursów walut: Forward Rate Agreement (FRA), Interest Rate Swap (IRS), Overnight Interest Swap (OIS) oraz opcje walutowe i opcje na stopy procentowe typu europejskiego. Do oferty Banku wprowadzono obsługę amerykańskich opcji FX, opcji barierowych, oraz azjatyckich opcji Average Rate Options. Transakcje te oferowane są klientom prowadzącym działalność gospodarczą.

H. Działalność rozliczeniowa Banku

W ramach rozliczeń krajowych i zagranicznych, firmy obsługiwane przez Bank korzystają z następujących usług:

- płatności zagraniczne: obsługa zleceń wysłanych i otrzymanych w walutach wymiennalnych i w złotych;
- przelewy krajowe;
- polecenie zapłaty;
- bieżąca wymiana walut;
- transakcje terminowe typu forward;
- prowadzenie rachunków papierów wartościowych;
- obsługa akredytyw dokumentowych importowych i eksportowych;
- dyskonta akredytyw eksportowych;
- inkaso czeków innych banków;
- inkaso czeków ciągniętych na banki zagraniczne;
- inkaso dokumentowe.

Obecnie rozliczenia płatności krajowych w złotych wysłanych do banków krajowych realizowane są wyłącznie w formie elektronicznej poprzez systemy ELIXIR oraz SORBNET.

Dla krajowych płatności w euro od marca 2005 roku uruchomiono w Polsce systemy EuroELIXIR i SORBNET-Euro. Ich funkcjonalność została, począwszy od 30 maja 2005 wzbogacona o zlecenia transgraniczne. Bank od początku, tj. od marca 2005 jest uczestnikiem systemu EuroELIXIR dla zleceń krajowych oraz obsługuje zlecenia otrzymane za pośrednictwem systemu SORBNET-Euro, natomiast dla transakcji transgranicznych jest uczestnikiem systemu STEP2 od sierpnia 2004 r.

Od lipca 2005 roku w Fortis Bank Polska S.A. funkcjonuje centrum rozliczeniowe (Zespół Międzynarodowych Usług Rozliczeniowych) będące zapleczem „operacyjnym” dla zagranicznych placówek Fortis Bank SA/NV w Europie. Obecnie centrum rozliczeniowe realizuje następujące usługi dla nowo otwartych centrów biznesowych (Business Centers):

- rozliczanie przychodzących i wychodzących przelewów krajowych (krajowych z punktu widzenia obsługiwanego BC - Business Center) w lokalnych walutach przy użyciu lokalnych systemów rozliczeniowych;
- rozliczanie przychodzących i wychodzących przelewów zagranicznych przy użyciu systemu SWIFT;
- rozliczanie wszelkiego typu transakcji zawartych przez lokalne departamenty skarbu w tym

transakcji klientowskich oraz międzybankowych;

- uruchamianie kredytów udzielonych przez lokalne departamenty kredytów;
- wsparcie BC w pracy operacyjnej z klientami, np. obsługa reklamacji klientowskich, księgowanie opłat i prowizji, raportowanie oraz w procesach zapewnienia płynności na rachunkach nostro poszczególnych oddziałów.

Powyższe usługi świadczone są dla BC w Pradze, Budapeszcie i Wiedniu, Sztokholmie, Kopenhadze, Paryżu, Bukareszcie i Zurychu.

Od 28 lutego 2008 roku Fortis Bank Polska S.A. udostępnia swoim klientom usługę polecenia przelewu SEPA (w zakresie przelewów przychodzących i wychodzących).

I. Współpraca z międzynarodowymi organizacjami finansowymi

Bank współpracuje z bankami zagranicznymi w zakresie wymiany walut, transakcji lokacyjnych, operacji na papierach wartościowych oraz transakcji banknotowych. Bank posiada rachunki w renomowanych bankach operujących w głównych centrach finansowych świata, prowadzi również rachunki loro w złotych dla banków zagranicznych. Współpraca z grupą Fortis oraz innymi czołowymi bankami pozwala na sprawne rozliczenia zarówno płatności realizowanych na zlecenie Klientów, jak również dyspozycji otrzymywanych z zagranicy.

Bank jest uczestnikiem międzynarodowej sieci łączności międzybankowej SWIFT, co umożliwia przyspieszenie realizacji płatności, a także ułatwia kontakty z bankami zagranicznymi i umożliwia wdrażanie szeregu nowych produktów związanych z obsługą transakcji międzynarodowych. Ponadto Bank nawiązał współpracę z EBA (European Banking Association), przystępując z dniem 9 sierpnia 2004 do uczestnictwa w europejskim systemie clearingowym STEP2.

W maju 2008 roku Bank przystąpił do systemu TARGET2 – paneuropejskiego systemu wysokokwotowych rozliczeń w euro realizowanych w czasie rzeczywistym. Bank został uczestnikiem pośrednim korzystając z pośrednictwa Narodowego Banku Polskiego.

IV. DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNA

W listopadzie 2006 roku Bank powołał Fortis Foundation Polska (Fundację), poprzez którą prowadzi obecnie przedsięwzięcia o charakterze charytatywnym.

1. Podstawowe informacje o Fortis Foundation Polska

Fundacja wpisana została do Krajowego Rejestru Sądowego Rejestru Stowarzyszeń, innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000270411 dnia 20 grudnia 2006 roku. Fundacja została wyposażona w fundusz założycielski w wysokości 40 000 PLN. Zarząd Banku przekazał w grudniu 2006 roku Fundacji darowiznę w kwocie 1 mln PLN, zaś w grudniu 2007 kwotę 500 tysięcy PLN.

2. Cele działania Fortis Foundation Polska

Celem działania Fundacji jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w szczególności wśród dzieci, młodzieży i osób starszych. Cele te są realizowane poprzez inicjowanie, wspieranie i realizowanie programów społecznych, udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego dla instytucji o zbieżnych celach, wspieranie aktywności społecznej pracowników grupy Fortis i angażowanie ich w działania Fundacji na zasadzie wolontariatu oraz promowanie idei dobroczynności.

To właśnie z myślą o pracownikach grupy został stworzony program „Pomagaj²”. Dzięki niemu Fundacja uwrażliwia pracowników na problemy społeczne i zachęca do podejmowania działań mających na celu udzielanie wsparcia i pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. W ramach tego projektu w pierwszym półroczu 2008 został zrealizowany projekt „Fortis Grant Prix”. Ponadto pracownicy wspierali akcję poprzez wystawianie pozytywnych rekomendacji wnioskom o dofinansowanie składane przez instytucje działające w ich środowisku lokalnym.

3. Współpraca strategiczna

Mając na uwadze możliwości i korzyści płynące z podjęcia współpracy z innymi instytucjami działającymi w oparciu o podobne cele statutowe w bieżącym roku podpisane zostały umowy z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci oraz Fundacją Habitat for Humanity Poland.

20 marca 2008 roku podpisane zostało „Ramowe porozumienie o współpracy” z Zarządem Głównym Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (TPD). W ramach podpisanego porozumienia obie instytucje zobowiązały się do współpracy na obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu dzieci oraz młodzieży, ponadto Fundacja zadeklarowała objęcie swoim wsparciem Środowiskowych Ognisk Wychowawczych TPD w zakresie poprawy infrastruktury placówek oraz prowadzenia działań edukacyjnych na rzecz podopiecznych TPD. Takim programem skierowanym do wychowanków ognisk i świetlic Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ma być „Szansa²”. Fundacja stara się stwarzać młodym ludziom dobre warunki do rozwoju oraz realizacji własnych pasji i zainteresowań. W pierwszym półroczu na realizację projektów w ramach „Szansa²” Fundacją przeznaczyla środki w wysokości ponad 39 000 PLN. Środki zostały przeznaczone na następujące projekty: wsparcie dla TPD w Oświęcimiu oraz Gorlicach na poprawę infrastruktury i wyposażenia świetlic; dofinansowanie dla Koła Pomocy Dzieciom

i Młodzieży o Niepełnej Sprawności Ruchowej TPD w Krakowie oraz TPD Poznań – Jeżyce na organizację wypoczynku letniego dla swoich podopiecznych; środki dla TPD w Nowym Sączu z przeznaczeniem na budowę placu zabaw dla dzieci objętych opieką.

Mając na względzie efektywną współpracę na rzecz TPD, Fundacja Fortis dąży do zawiązywania koalicji ze stowarzyszeniami, które swoim know-how mogą wspomagać fundację w realizacji jej celów. 20 czerwca 2008 roku podpisana została „Umowa o wzajemnej współpracy” z Fundacją Habitat for Humanity. Na mocy tego dokumentu Habitat for Humanity wesprze Fundację Fortis w realizacji programu „Szansa2” poprzez współpracę w zakresie remontowania budynków Środowiskowych Ognisk Wychowawczych TPD.

4. Zrealizowane projekty

„Czas na las”

To projekt, który został zrealizowany w maju 2008 roku na terenie gminy Staroźreby przy współpracy z Fundacją Aeris Futuro. Wzięli w nim udział pracownicy FBP, wychowankowie TPD z Warszawy oraz dzieci z Domu Dziecka nr 2 w Warszawie. Projekt był ukierunkowany na edukację ekologiczną, niwelowanie zanieczyszczeń środowiska, integrację społeczną oraz zapobieganie wykluczeniom społecznym poprzez atrakcyjną organizację czasu wolnego. W ramach „Czas na las” odbyły się dwie całodzienne wycieczki podczas których wszyscy uczestnicy, po odbyciu szkolenia z zakresu ekologii, sadzili drzewa, zaś w części popołudniowej odbył się piknik, któremu towarzyszyły warsztaty plastyczne, konkursy o charakterze ekologicznym, rozgrywki sportowe oraz występ zespołu ludowego.

„Fortis Grant Prix”

Projekt ten był przeznaczony dla pracowników grupy Fortis w Polsce na najlepsze projekty społeczne. Polegał on na przygotowaniu projektów mieszczących się w zakresie zadań statutowych Fundacji. Wnioski z pomysłami służyły do Fundacji do 27 czerwca, następnie jury konkursowe wyłoniło 5 najlepszych projektów społecznych, autorzy najlepszych otrzymali środki (granty) na ich realizację.

5. Przyznane dofinansowanie na rzecz innych instytucji

Fundacja w ramach swoich działań przekazuje środki na realizację projektów społecznych przygotowywanych przez inne instytucje. W pierwszym półroczu na posiedzeniach Zarządu Fundacji, które odbyły się w styczniu, marcu i maju Fundacja przekazała blisko 90 000 PLN.

6. Podsumowanie wydatków w pierwszym półroczu

Ogółem w pierwszym półroczu 2008 roku Fundacja przeznaczyła blisko 200 000 PLN na realizację swoich zadań w tym na projekty własne, wsparcie udzielone TPD oraz innym instytucjom, a także działania operacyjne i bieżącą działalność.

V. PRYZNANE NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

W lutym 2008 roku Fortis Bank Polska SA został wyróżniony przez Związek Banków Polskich za zaangażowanie w budowę Jednolitego Obszaru Płatności w Euro - SEPA (ang. Single Euro Payments Area). Fortis Bank był jednym z pierwszych banków, który wprowadził system SEPA. Związek docenił bank za wkład w rozwój SEPA w Polsce, ale i otwartość na zmiany i innowacje.

Paneuropejski system polecenia przelewu SEPA wystartował 28 stycznia 2008 r. W Fortis Bank Polska SA przelewy SEPA można wykonywać w systemach bankowości internetowej PI@net i BiznesPI@net oraz w systemie bankowości elektronicznej MultiCash. Dzięki SEPA klienci banku mają możliwość szybszej realizacji przelewów w euro, monitorowania ich statusu, uniknięcia błędów w wypełnianiu formatek przelewów; zyskują również pełniejszą informację w przypadku zwrotów i odrzuceń.

Miesiąc później Gazeta Bankowa przyznała Bankowi wyróżnienie w konkursie "Najlepszy projekt informatyczny w instytucjach finansowych 2007". W kategorii bankowość elektroniczna i e-finanse nagrodzony został system bankowości internetowej PI@net. Uznanie jurorów zdobyła kompleksowość projektu. Wyróżniono zarówno funkcjonalności dla klientów indywidualnych – PI@net, jak i korporacyjnych, czyli BiznesPI@net.

VI. ANALIZA WYNIKÓW FINANSOWYCH GRUPY KAPITAŁOWEJ FORTIS BANK POLSKA SA W I PÓŁROCZU 2008 ROKU

A. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

Dynamika wybranych wielkości skonsolidowanego rachunku zysków i strat (w tys. PLN)

Skonsolidowany rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	01.01.2008 -30.06.2008	01.01.2007* -30.06.2007	Dynamika 30.06.2008- 30.06.2007 (w %)
Wynik z tytułu odsetek	183 135	129 604	41%
Wynik z tytułu prowizji	98 262	65 849	49%
Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	-	600	-100%
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	66 273	62 306	6%
Pozostałe przychody	7 455	4 612	62%
Razem przychody netto	355 181	263 177	35%
Koszty osobowe	-95 575	-76 084	26%
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	-17 256	-10 195	69%
Pozostałe koszty	-66 076	-61 443	8%
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	-23 913	-12 397	93%
Zysk brutto	152 361	103 058	48%
Podatek dochodowy	-29 476	-16 621	77%
Zysk netto	122 885	86 437	42%

*Za pierwsze półrocze 2007 roku zostały zaprezentowane jednostkowe dane Fortis Bank Polska SA.

W strukturze rachunku zysków i strat dominującą pozycją jest wynik z tytułu odsetek, który na dzień 30 czerwca 2008 roku osiągnął poziom 183 135 tys. PLN i był wyższy od wyniku za I półrocze 2007 o 41%, tj. o wartość 53 531 tys. PLN. Wysokie wyniki z tytułu odsetek odzwierciedlają rozwój biznesu widoczny zwłaszcza w obszarze kredytowym. Średnie wolumeny kredytów przyrosły w analizowanym okresie o 47,3%. W tym czasie średnie wolumeny depozytów przyrosły o 46,7%.

Znaczącą pozycją dochodów Grupy był wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu w kwocie 66 273 tys. PLN. Największą pozycję tego wyniku stanowiły operacje wymiany walut w kwocie 66 272 tys. PLN (wzrost w stosunku do 30.06.2007 roku o 11 %). Transakcje na instrumentach pochodnych zmniejszyły się do kwoty 1 259 tys PLN z 4 478 tys. PLN w pierwszym półroczu 2007 roku

Na koniec czerwca 2008 roku Grupa uzyskała wynik z tytułu prowizji w kwocie 98 262 tys. PLN, co oznacza wzrost w stosunku do czerwca 2007 roku o 63%. Wynik ten odzwierciedla wzrost liczby aktywnych klientów linii biznesowych z 53,413 na koniec czerwca 2007 do 54,723 na koniec czerwca 2008 oraz wzrost liczby operacji przeprowadzanych przez Klientów Banku.

Przykładowe przyrosty prezentujemy poniżej:

- liczba rachunków bieżących – wzrost o 10%
- średnia liczba aktywnych umów kredytowych – wzrost o 14%
- liczba standardowych przelewów zagranicznych (wychodzących i przychodzących) – wzrost o 9%,
- wzrost liczby wszystkich transakcji kartowych (wykonanych kartami Electron, Charge i Credit) – wzrost o 7%

Klienci Banku coraz chętniej korzystają z EKD (elektronicznych kanałów dystrybucji), czego dowodzą następujące przyrosty:

- średnia liczba użytkowników systemu Multicash – wzrost o 4%,
- średnia liczba użytkowników systemu Pl@net – wzrost o 39%,
- liczba przelewów wykonywanych via EKD plus 20%.

Wysokie wyniki z tytułu odsetek i prowizji zostały osiągnięte dzięki znacznemu przyrostowi wolumenu kredytów.

Przychody netto

Bank osiągnął wzrost przychodów z tytułu odsetek o 85 %. Pozycja ta wyniosła 467 186 tys. PLN na koniec pierwszego półrocza 2008 roku w porównaniu do 252 494 tys. PLN w pierwszym półroczu 2007 roku.

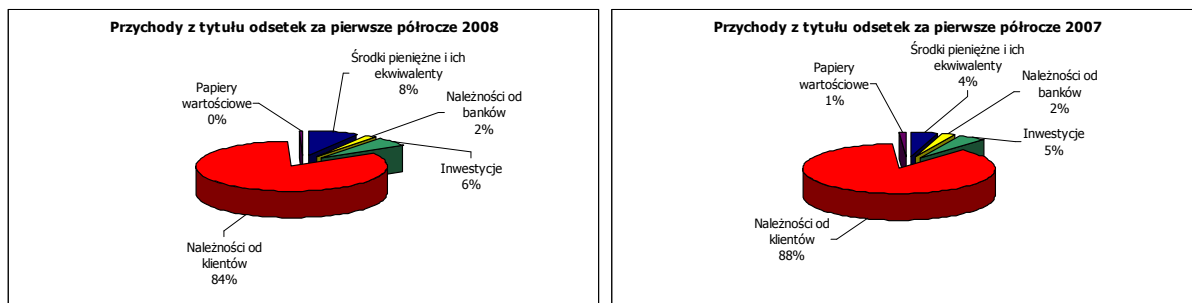
Głównym źródłem przychodów odsetkowych były kredyty i pożyczki, instrumenty pochodne zabezpieczające, inwestycje, oraz lokaty w innych bankach i środki pieniężne.

Na przychody odsetkowe składają się głównie odsetki z tytułu:

- Należności od klientów: 388 314 tys. PLN w porównaniu do 220 022 tys. PLN w pierwszym półroczu 2007 roku,
- Należności od banków: 9 197 tys. PLN w porównaniu do 5 795 tys. PLN w pierwszym półroczu 2007 roku ,
- Inwestycje: 28 222 tys. PLN w porównaniu do 12 612 tys. PLN pierwszym półroczu 2007 roku .

Na koszty odsetkowe składają się w szczególności odsetki z tytułu:

- Zobowiązań wobec banków: 120 379 tys. PLN w porównaniu do 61 327 tys. PLN w pierwszym półroczu 2007 roku ,
- Zobowiązań wobec klientów: 153 242 tys. PLN w porównaniu do 59 626 tys. PLN w pierwszym półroczu 2007 roku .

Bank osiągnął wzrost przychodów z tytułu prowizji o 48 %. Pozycja ta wyniosła 104 300 tys. PLN w pierwszym półroczu 2008 roku w porównaniu do 70 374 tys. PLN w pierwszym półroczu 2007 roku.

Głównym źródłem przychodów z tytułu prowizji były prowizje związane z transakcjami kupna, sprzedaży instrumentów pochodnych, prowizje dotyczące usług rozliczeniowych, oraz prowizje związane z udzielaniem kredytów.

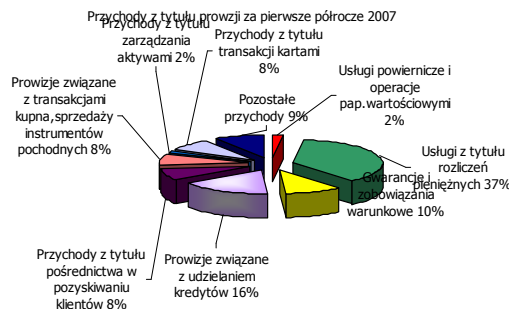
Na przychody z tytułu prowizji składają się głównie:

- prowizje związane z transakcjami kupna, sprzedaży instrumentów pochodnych: 30 885 tys. PLN
- prowizje i opłaty z usług z tytułu rozliczeń pieniężnych: 27 344 tys. PLN w porównaniu do 25 733 tys. PLN w pierwszym półroczu 2007 roku;
- prowizje związane z udzielaniem kredytów: 18 292 tys. PLN w porównaniu do 11 455 tys. PLN w pierwszym półroczu 2007 roku
- Przychody z tytułu transakcji kartami: 5 871 tys. PLN w porównaniu do 5 596 tys. PLN w pierwszym półroczu 2007 roku

Na koszty z tytułu prowizji składają się w szczególności:

- Koszty związane z kartami: 2 165 tys. PLN w porównaniu do 1 923 tys. PLN w pierwszym półroczu 2007 roku ;
- koszty prowizji od operacji gotówkowych: 1 478 tys. PLN w porównaniu do 1 168 tys. PLN pierwszym półroczu 2007 roku ;
- koszty prowizji z tytułu rozliczeń: 593 tys. PLN w porównaniu do 717 tys. PLN w pierwszym półroczu 2007 roku.

Koszty z tytułu prowizji wyniosły 6 038 tys. PLN w pierwszym półroczu 2008 roku, tj. były o 33 % wyższe niż w pierwszym półroczu roku poprzedniego, gdy wynosiły 4 525 tys. PLN.

Struktura przychodów netto w pierwszym półroczu 2008 roku i w pierwszym półroczu 2007 roku

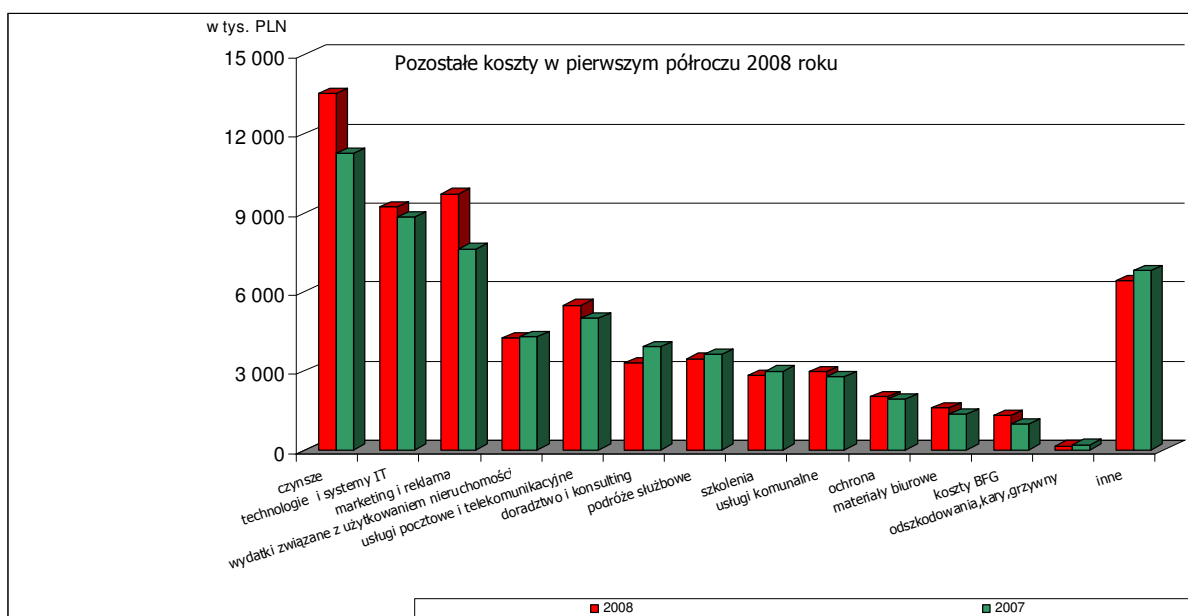
	30.06.2008	30.06.2007
Wynik z tyt. odsetek	52%	49%
Wynik z tyt. prowizji	28%	25%
Przychody z tyt. dywidend	-	-
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	18%	24%
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	-	-
Wynik na transakcjach zabezpieczających	-	-
Pozostałe przychody	2%	2%
Razem	100 %	100 %

Koszty osobowe i pozostałe koszty administracyjne

Koszty osobowe Grupy na koniec czerwca 2008 roku wyniosły 95 575 tys. PLN i były wyższe o 26 % od poniesionych na koniec czerwca roku ubiegłego, gdy wynosiły 76 084 tys. PLN. Wyższy poziom kosztów wynikał głównie ze wzrostu zatrudnienia wysoko wykwalifikowanych pracowników oraz wzrostem wartości wynagrodzeń pracowników, spowodowanym realizacją przyjętej strategii rozwoju grupy Fortis Bank Polska SA na najbliższe lata, a także dynamicznym wzrostem płac w gospodarce.

Koszty amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych wyniosły 17 256 tys. PLN i były wyższe o 69 % niż w czerwcu 2007 roku.

Pozostałe koszty Grupy wyniosły 66 076 tys. PLN i były wyższe o 8 % od poniesionych w pierwszym półroczu 2007 roku, gdy wynosiły 61 443 tys. PLN. Główne pozycje pozostałych kosztów to czynsze (13 528 tys. PLN), technologie i systemy IT (9 216 tys. PLN), marketing i reklama w kwocie 9 705 tys. PLN., usługi pocztowe i telekomunikacyjne (5 481 tys. PLN)

W pierwszym półroczu 2008 roku wzrosły odpisy netto z tytułu utraty wartości do wysokości 23 913 tys. PLN co stanowiło przyrost o 93% w stosunku do porównywalnego okresu roku ubiegłego. Główną pozycję stanowiło obciążenie kosztami ryzyka kredytowego od należności Klientów, które wzrosło z 11 148 tys. PLN do 22 717 tys. PLN.

Zysk

W pierwszym półroczu 2008 roku Grupa osiągnęła zysk brutto w wysokości 152 361 tys. PLN, tj. o 48% wyższy niż w pierwszym półroczu 2007 roku. Obowiązkowe zmniejszenia zysku brutto kształtowały się na poziomie 29 476 tys. PLN.

Osiągnięty przez Grupę zysk netto wyniósł 122 885 tys. PLN i był wyższy o 36 448 tys. PLN, tj. o 42% w stosunku do zysku osiągniętego w pierwszym półroczu 2007.

Bilans

Skonsolidowany bilans

Suma bilansowa Grupy na dzień 30 czerwca 2008 roku wyniosła 18 377 926 tys. PLN i była wyższa od stanu na koniec czerwca poprzedniego roku o 6 440 755 tys. PLN, tj. o 54%.

Struktura i dynamika wybranych wielkości bilansowych (w tys. PLN)

Aktywa

Wielkości bilansowe	30.06.2008	Struktura	30.06.2007	Struktura	Dynamika 30.06.2008- 30.06.2007 (w %)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 231 063	18%	1 666 169	14%	94%
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	305 977	2%	185 211	2%	65%
Należności od banków	421 646	2%	180 819	2%	133%
Należności od klientów	12 641 182	69%	8 991 100	75%	40%
Inwestycje – dostępne do sprzedaży	1 359 103	7%	465 554	4%	192%
Rzeczowy majątek trwały	117 773	1%	90 051	-	31%
Wartości niematerialne	23 815	-	19 260	-	24%
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	33 037	-	32 052	-	3%
Pozostałe aktywa	244 330	1%	306 955	3%	-20%
PASYWA					
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	275 438	1%	120 389	1%	128%
Zobowiązania wobec banków	8 409 344	46%	5 309 536	45%	58%
Zobowiązania wobec klientów	7 772 390	42%	5 192 205	43%	50%
Zobowiązania podporządkowane	335 420	2%	-	-	100%
Bieżące zobowiązania podatkowe	14 691	-	17 322	-	-15%
Pozostałe zobowiązania	283 901	2%	219 182	2%	30%
Rezerwy	15 386	-	13 630	-	13%
Razem kapitały własne	1 271 356	7%	1 064 907	9%	19%
Suma bilansowa	18 377 926	100%	11 937 171	100%	

Podstawową pozycję w strukturze aktywów stanowią należności od klientów, które na koniec pierwszego półrocza 2008 roku stanowiły prawie 69 % aktywów ogółem.

Na zmianę w strukturze aktywów największy wpływ miał wzrost należności od klientów, przede wszystkim wzrost kredytów hipotecznych i komercyjnych. Głównym źródłem finansowania aktywów pozostają zobowiązania wobec klientów i banków, które wzrosły odpowiednio o 50% i 58% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Należności od klientów wykazały też największy przyrost w ujęciu wartościowym, bo o 3 650 082 tys. PLN, tj. o 40% w porównaniu z pierwszym półroczem 2007 roku. Udział należności od klientów w strukturze aktywów ogółem spadł z 75% na koniec czerwca 2007 roku do 69% na koniec czerwca 2008 roku.

W pierwszym półroczu 2008 roku należności od banków wzrosły o 133% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego (tj. z 180 819 tys. PLN do 421 646 tys. PLN). Udział w strukturze aktywów ogółem należności od banków pozostał na niezmienionym poziomie 2%.

Wartość aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu wzrosła o 65% tj. o 120 766 tys. PLN w porównaniu ze stanem na koniec czerwca 2007 roku.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wzrosły w porównaniu z czerwcem 2007 roku o 94%, ich udział w strukturze aktywów ogółem z 14% w czerwcu 2007 roku, zwiększył się do 18% w pierwszym półroczu 2008 roku.

Pozostałe aktywa spadły w porównaniu do pierwszego półrocza 2007 roku o kwotę 62 625 tys. PLN, a ich udział w strukturze aktywów ogółem zmniejszył się z 3% do 1% na koniec pierwszego półrocza 2008 roku.

W stosunku do stanu na koniec czerwca 2007 roku wartość rzeczowego majątku trwałego wzrosła, o 31%, czyli o 27 722 tys. PLN. Na środki trwałe składają się między innymi:

- Inwestycje w obcy majątek trwałe: 42 485 tys. PLN;
- Urządzenia i środki transportu: 27 250 tys. PLN;
- Sprzęt komputerowy 48 038 tys. PLN

Wzrost o 192% w stosunku do pierwszego półrocza 2007 roku zanotowały inwestycje dostępne do sprzedaży. Zwiększył się także ich udział w strukturze aktywów z 4% do 7% na koniec pierwszego półrocza 2008 roku.

Na koniec czerwca 2008 roku Grupa posiadała dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez budżet państwa oraz Narodowy Bank Polski.

Na inwestycje dostępne do sprzedaży składały się:

- Obligacje skarbowe: 1 069 037 tys. PLN;
- Bony skarbowe: 265 008 tys. PLN;
- Obligacje NBP: 24 979 tys. PLN;
- Udziały i akcje 79 tys. PLN;

Wartości niematerialne na koniec czerwca 2008 roku wynosiły 23 815 tys. PLN, tj. o 24% więcej niż na koniec czerwca 2007 roku.

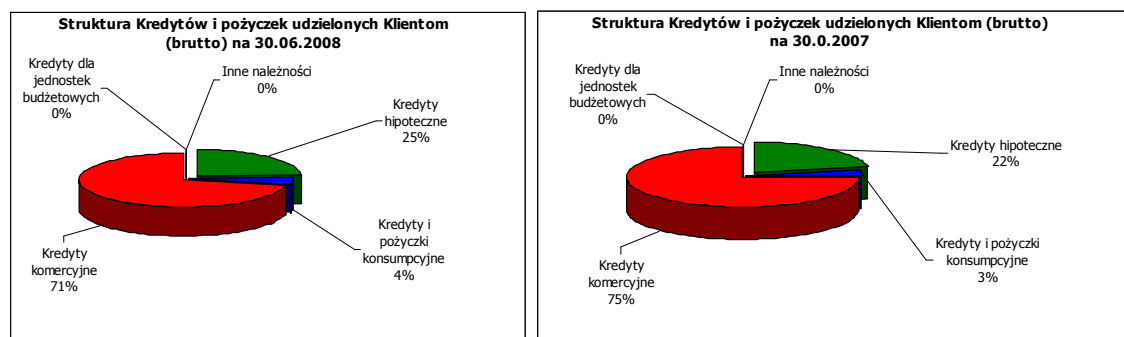
Charakterystyka portfela kredytowego Klientów

Należności od klientów netto wykazały największy przyrost w ujęciu wartościowym wobec wszystkich pozycji aktywów, bo o 3 650 082 tys. PLN, tj. o 40% w porównaniu z pierwszym półroczem 2007 roku.

Największą pozycję, w strukturze należności od klientów netto stanowiły kredyty komercyjne. Ich udział stanowił 73% należności od Klientów netto ogółem na koniec czerwca 2008 roku i obniżył się w porównaniu z 76% na koniec półrocza 2007 roku. W ujęciu wartościowym wykazały jednak przyrost w porównaniu z pierwszym półroczem 2007 roku o 35%.

Wzrosty wartości wolumenu kredytów dotyczyły zarówno klientów instytucjonalnych: kredyty inwestycyjne (w tym kredyty na zakup/budowę nieruchomości na cele komercyjne) zwiększyły się o 45% w stosunku do 30 czerwca 2007 roku, kredyty obrotowe - o 21%, a kredyty w rachunku bieżącym - o 31%, jak i klientów indywidualnych: saldo kredytów hipotecznych dla klientów indywidualnych wzrosło o 53% w stosunku do 30 czerwca 2007.

Kredyty hipoteczne o wartości 3 152 948 tys. PLN na dzień 30.06.2008 wzrosły o 53% w porównaniu ze stanem na 30.06.2007 (2 066 829 tys. PLN). Ich udział w strukturze należności od klientów netto wzrósł z 23% na koniec czerwca 2007 roku do 25% na koniec czerwca roku 2008.

Struktura i dynamika należności od klientów (w tys. PLN)

Należności od klientów	30.06.2008	Struktura	30.06.2007	Struktura	Dynamika 30.06.2008-30.06.2007 (w %)
Kredyty hipoteczne	3 152 948	25%	2 066 829	23%	53%
Kredyty pożyczki i konsumpcyjne	506 413	4%	296 885	3%	70%
Kredyty komercyjne	9 196 900	73%	6 797 418	76%	35%
Kredyty dla jednostek budżetowych i inne	442	-	955	-	-54%
Inne należności	-	-	908	-	-100%
Razem należności od klientów brutto	12 856 703	102%	9 162 995	102%	40%
Odpisy z tyt. utraty wartości i IBNR	-215 521	-2%	-171 895	-2%	25%
Razem należności od klientów netto	12 641 182	100%	8 991 100	100%	41%

Wartość kredytów brutto na dzień 30 czerwca 2008 roku wynosiła 12 856 703 tys. PLN i wzrosła w stosunku do pierwszego półrocza 2007 roku o 3 693 708 tys. PLN.

Najwyższy udział w wolumenie kredytów posiadają kredyty złotówkowe, stanowiąc 63 % ogółu. Wartość ich na dzień 30 czerwca 2008 roku wynosiła 8 035 597 tys. PLN i wzrosła w stosunku do 30 czerwca 2007 roku o 2 424 996 tys. PLN.

Kredyty udzielone w CHF (w równowartości w PLN) na koniec czerwca 2007 roku wynosiły 1 792 409 tys. PLN i wzrosły o 56 % do wysokości 2 793 503 tys. PLN na koniec czerwca 2008 roku. Udział tych kredytów w pierwszym półroczu 2008 roku w ogółem kredytów brutto wyniósł 22 %. 21 % ogólnego salda kredytów stanowią należności w CHF od osób prywatnych.

Zwiększył się portfel kredytów w EUR (w równowartości w PLN) z 1 604 651 tys. PLN w pierwszym półroczu 2007 roku do wysokości 1 920 335 tys. PLN, ale jednocześnie zmniejszył się ich udział w całości wolumenu kredytów z 18 % na dzień 30 czerwca 2007 roku do 15 % na dzień 30 czerwca 2008 roku.

Zaangażowanie Grupy na koniec pierwszego półrocza 2008 roku koncentrowało się głównie w branżach: osoby fizyczne, handel hurtowy, oświata-opieka medyczna, budownictwo gospodarcze i mieszkaniowe.

Zaangażowanie w branżę osoby fizyczne na koniec czerwca 2008 roku wynosiło 23% i wzrosło w porównaniu do czerwca 2007 roku o 3 pp.

Zaangażowanie w handel hurtowy wg stanu na 30.06.2007 roku wynosiło 17% i nieznacznie się obniżyło do stanu 16 % na dzień 30.06.2008 roku.

Informacja o strukturze koncentracji zaangażowania Banku z uwzględnieniem poszczególnych branż znajduje się w nocie objaśniającej nr 30.1.10 do sprawozdania finansowego.

Łączna liczba tytułów egzekucyjnych wystawionych w pierwszej połowie 2008 roku wyniosła 64, o wartości ok. 19 mln PLN, w porównaniu do 149 tytułów egzekucyjnych, o łącznej wartości ok. 14 mln PLN, wystawionych w całym 2007 roku.

Zobowiązania

Dominującą pozycję w strukturze pasywów stanowią zobowiązania wobec klientów z tytułu środków zdeponowanych na rachunkach bieżących i depozytach terminowych. Na koniec pierwszego półrocza 2008 roku depozyty klientów wynosiły 7 772 390 tys. PLN i wzrosły w porównaniu do końca czerwca 2007 roku o 2 580 185 tys. PLN. Udział zobowiązań wobec klientów stanowił 42% ogółu pasywów i spadł nieznacznie w porównaniu do pierwszego półrocza 2007 roku. (43%).

W strukturze zobowiązań wobec klientów zdecydowanie przeważają depozyty terminowe: 5 538 273 tys. PLN, co stanowi 71% wartości wszystkich depozytów klientów. Depozyty bieżące osiągnęły na koniec czerwca 2008 roku poziom 1 335 508 tys. PLN.

Udział zobowiązań wobec banków w ogólnej sumie pasywów nieznacznie wzrósł z 45% w 2007 roku do poziomu 46% w 2008 roku.

Wg stanu na 30.06.2008 roku udział w sumie bilansowej pozostałych zobowiązań wynosił 2%.

Udział zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu w strukturze pasywów ogółem na koniec pierwszego półrocza 2008 i 2007 pozostał na niezmiennym poziomie tj. 1%. Stan ich wartości zmienił się w porównaniu do czerwca 2007 roku o 128%. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu w całości swojej wartości stanowiły pochodne instrumenty finansowe.

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu wzrosły z 120 389 tys. PLN na koniec półrocza 2007 roku do 275 438 tys. PLN na dzień 30.06.2008 roku; na koniec pierwszego półrocza 2008 roku wartość nominalna instrumentów pochodnych wynosiła 29 704 277 tys. PLN.

Na dzień 30.06.2008 roku na instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu wg wartości nominalnej składały się:

- Transakcje walutowe – 22 187 453 tys. PLN;
w tym: forward (kwoty kupione) – 3 713 605 tys. PLN;

forward (kwoty sprzedane)	– 3 738 898 tys. PLN;
opcje (kwoty kupione)	– 7 320 362 tys. PLN;
opcje (kwoty sprzedane)	– 7 367 920 tys. PLN;
CIRS (kwoty kupione)	– 23 334 tys. PLN
CIRS (kwoty sprzedane)	– 23 334 tys. PLN
• Transakcje stopy procentowej	– 7 516 824 tys. PLN;
w tym : FRA	– 600 000 tys. PLN;
IRS (kwoty kupione)	– 2 819 182 tys. PLN;
IRS (kwoty sprzedane)	– 2 819 182 tys. PLN;
Opcje (kwoty kupione)	– 639 230 tys. PLN;
Opcje (kwoty sprzedane)	– 639 230 tys. PLN.

Rezerwy

Widoczna w bilansie kwota rezerw, która wzrosła z poziomu 13 630 tys. PLN na koniec pierwszego półrocza 2007 roku do poziomu 15 386 tys. PLN na koniec pierwszego półrocza 2008 roku dotyczy rezerwy na zobowiązania pozabilansowe w wys. 11 682 tys. PLN (w tym 7 896 tys. PLN dotyczące rezerwy na poniesione lecz nie zidentyfikowane straty – IBNR), rezerwy na ryzyko prawne w wysokości 2 900 tys. PLN oraz rezerwy na podnajem lokali w wysokości 804 tys. PLN. Wartość rezerw wzrosła o 30% w porównaniu ze stanem na dzień 30 czerwca 2007 roku.

Kapitały własne

Na dzień 30 czerwca 2008 roku kapitały własne Banku wynosiły 1 271 356 tys. PLN, tj. o 19 % więcej w porównaniu do 1 064 907 tys. PLN na 30 czerwca 2007 roku. Ich udział w pasywach ogółem zmalał nieznacznie z 9% do 7% na koniec pierwszego półrocza 2008 roku.

W celu podniesienia funduszy własnych, w 2007 roku, Bank zaciągnął pożyczkę z Fortis Bank (Nederland) N.V. w Rotterdamie w kwocie 100 mln EUR i wystąpił do Komisji Nadzoru Bankowego o zgodę na zaliczenie ww. pożyczki podporządkowanej do funduszy uzupełniających, którą otrzymał 21 listopada 2007 roku.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku współczynnik wypłacalności wynosił 11,01 % w porównaniu z 9,47% na koniec czerwca 2007 roku.

B. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania z tytułu umów kredytu

Na koniec pierwszego półrocza 2008 roku wartość zobowiązań warunkowych udzielonych wynosiła 4 887 589 tys. PLN i wzrosła o 10% w stosunku do 30 czerwca 2007 roku.

Najbardziej znaczącą pozycję udzielonych zobowiązań pozabilansowych stanowią zobowiązania z tytułu udzielenia kredytów; na dzień 30.06.2008 roku wynosiły 3 845 046 tys. PLN co stanowiło 96% ogółu zobowiązań udzielonych. Do ww. zobowiązań zaliczane są między innymi: przyznane linie kredytowe, limity na kartach kredytowych oraz umowy ramowe o charakterze finansowym.

Stan zobowiązań warunkowych otrzymanych na koniec pierwszego półrocza 2008 roku kształtował się na poziomie 1 555 243 tys. PLN. i był wyższy o 923 043 tys. PLN niż na dzień 30.06.2007 roku.

Główną pozycję zobowiązań otrzymanych stanowiły przyznane i niewykorzystane linie kredytowe w kwocie 1 272 032 tys. PLN wg stanu na 30.06.2008 rok oraz odpowiednio 454 245 tys. PLN wg stanu na 30.06.2007 roku.

C. Wskaźniki efektywności

Wskaźnik	30.06.2008	30.06.2007
Zwrot na aktywach (ROA)*	1,6	1,7
Zwrot z kapitału (ROE)*	20,9	18,2
Zysk na jedną akcję	7,33	5,15
Wartość księgowa na jedną akcję	75,81	63,50

*Powyższe wskaźniki zostały wyliczone w ujęciu rocznym w następujący sposób :

Zwrot na aktywach (ROA)	Zysk netto / średnia wartość aktywów na koniec 4 kolejnych kwartałów
Zwrot z kapitału (ROE)	Zysk netto / średnia wartość funduszy własnych na koniec 4 kolejnych kwartałów

D. Zarządzanie zasobami finansowymi

Najważniejszym źródłem finansowania działalności kredytowej Banku są depozyty Klientów, które Bank przyjmuje zarówno od przedsiębiorstw, jak i osób fizycznych. W związku z podpisaniem umowy w sprawie zaciągnięcia przez Fortis Bank Polska S.A. linii kredytowej z Fortis Banque Luxembourg S.A. z limitem 300 mln EUR, celem finansowania bieżącej działalności operacyjnej Banku, w pierwszej połowie 2008 roku wzrosło finansowanie z linii kredytowych udzielonych przez podmioty powiązane. Na 30 czerwca 2008 roku saldo zadłużenia z tyt. linii kredytowych wynosiło 4 512 593 tys. PLN w porównaniu do 2 724 800 tys. PLN na 30 czerwca 2007 roku.

VII. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI BANKU

Strategia grupy Fortis zakłada dynamiczny rozwój Fortis, który z pozycji lidera w krajach Beneluksu dążyć będzie do osiągnięcia strategicznej pozycji w całej Europie. Jako mierzalny wyznacznik rozwoju przyjęto dwucyfrowy roczny przyrost zysku operacyjnego netto (przed zyskami kapitałowymi). Pod względem geograficznym, skoncentrowanie się na wzroście dochodowości oznacza dalszy rozwój działalności Fortis na rynku w krajach Beneluxu, nastawienie działalności na rozszerzoną o nowe kraje członkowskie UE, Europę oraz rozwój w wybranych krajach Azji i Ameryki Północnej. W celu przyspieszenia wzrostu organicznego i penetracji nowych rynków rozważane są przejęcia innych firm. Do 2009 roku, co najmniej 30% zysku operacyjnego netto ma pochodzić z krajów poza Beneluksem.

Zgodnie ze swoją strategią w roku 2007 władze Fortis SA/NV podjęły decyzję o przystąpieniu do Konsorcjum w którego skład weszły również Royal Bank of Scotland i hiszpański Banco Santander w celu przejęcia holenderskiego banku ABN AMRO. Transakcję sfinalizowano w październiku 2007 roku.

Fortis, RBS oraz Santander podzieliły się majątkiem ABN AMRO. Fortis przejął bankowość w krajach Beneluksu, jak również globalny portfel klientów bankowości prywatnej oraz globalną platformę asset management. Dzięki transakcji, Fortis objął pozycję lidera w krajach Beneluksu w segmentach Retail Banking i Commercial Banking. Równocześnie Fortis znalazł się w gronie największych światowych banków obsługujących klientów bardzo zamożnych (HNWI – High Net Worth Individuals) i uzyskał pozycję wiodącej spółki zajmującej się zarządzaniem aktywami (asset management) w Europie.

W roku 2008 proces połączenia Fortis z przejętą częścią ABN AMRO wkroczył w nową fazę. Władze nadzorcze zaaprobowaly plany połączeniowe, część działalności została już przejęta przez docelowe struktury, długoterminowe plany kapitałowe uwzględniają wpływ połączenia obu podmiotów na pozycje kapitałową grupy.

Doświadczenie grupy w zakresie fuzji i przejęć, pozwala oszacować czas trwania procesu przyłączenia ABN AMRO do Fortis na około 3 lata, czyli do końca 2010 roku. Dotychczasowy postęp integracji wskazuje na dotrzymanie terminu oraz spełnienie prognoz wzrostu.

Fortis Bank Polska SA wdraża strategię grupy Fortis biorąc pod uwagę uwarunkowania i możliwości polskiego rynku.

Jako pracodawca Bank pragnie tworzyć motywujące środowisko pracy dbając o potrzeby pracowników i rozwijanie ich kompetencji. Klientom świadczyć będzie wysokiej jakości usługi finansowe, dostosowane do ich potrzeb. Oferując profesjonalne doradztwo i indywidualne rozwiązania pragnie budować długofalowe relacje ze swoimi Klientami wspomagając tym samym ich rozwój i umacnianie pozycji rynkowej.

Rada Nadzorcza i Zarząd realizują politykę niepodawania do publicznej wiadomości prognozy wyników na rok 2008.

Zgodnie przyjętą strategią, Bank będzie realizował następujące cele strategiczne na lata 2007- 2011:

- Zwiększenie przychodów w stosunku do roku 2006 2,5 razy do poziomu ponad 1 mld PLN.
- Systematyczne zwiększanie zyskowności oraz osiągnięcie zwrotu z kapitału (ROE) na poziomie 20%
- Zredukowanie współczynnika kosztów do przychodów C/I do 50%
- Zwiększenie udziału w rynku usług finansowych;
- Sprawna integracja z Dominet Bankiem i współpraca z innymi jednostkami Fortis w Polsce.

Fortis Bank Polska SA rozszerza współpracę z innymi instytucjami z grupy Fortis w zakresie pośrednictwa w wykonywaniu na ich rzecz rozliczeń oraz innych usług finansowych. W latach 2005 -

2007 obsługą centrum rozliczeniowego dla zagranicznych oddziałów Fortis S.A./NV objęto placówki w Pradze, Budapeszcie i Wiedniu, Sztokholmie, Kopenhadze oraz w Paryżu. W pierwszej połowie 2008 roku podpisano umowę o świadczenie usług na rzecz Oddziału w Bukareszcie i Zurychu.

W ramach międzynarodowego projektu o nazwie COBRA (Core Banking Retail Application), od 2007 roku funkcjonuje w Krakowie kolejne centrum usług wspólnych (shared services center), odpowiedzialne za zaprojektowanie i rozwój systemu informatycznego, wspólnego dla podmiotów wchodzących w skład grupy Fortis prowadzących działalność w sektorze bankowości detalicznej.

Bank będzie kontynuował współpracę z Fortis Investments w zakresie sprzedaży usług oferowanych przez zagraniczne fundusze inwestycyjne.

W oparciu o linię biznesową Rynki Finansowe, odpowiadającą linii Global Markets w strukturach grupy Fortis, Bank zamierza zwiększać swój udział w rynku pieniężnym jak również w obrocie papierami wartościowymi. Strategia rozwoju linii Rynki Finansowe w Polsce dostosowywana jest do potrzeb klienta i zakłada dostarczanie kompleksowej oferty instrumentów rynków finansowych do klientów korporacyjnych. Planuje się dalsze rozszerzenie oferty w zakresie instrumentów pochodnych.

Zgodnie ze zobowiązaniem wobec Komisji Nadzoru Bankowego (obecnie: Komisja Nadzoru Finansowego) Fortis Bank Polska SA połączy się z Dominet Bankiem. W obliczu połączenia, w 2007 roku przeprowadzono szereg czynności inicjujących proces integracji, w tym rozpoczęto odbywanie cyklicznych spotkań władz obu banków, mających na celu ustanowienie platformy komunikacji między bankami oraz podejmowania kluczowych decyzji związanych z synchronizacją integracji. Na początku stycznia 2008 roku przedstawiciele obu banków podpisali umowę o współpracy, w której zobowiązali się doprowadzić do połączenia obu podmiotów. Umowa daje podstawę do przygotowania dokumentacji połączeniowej i wystąpienia o odpowiednie zezwolenia. Prace nad strategią połączenia zakończyły się w I połowie 2008 roku. 19 czerwca 2008 roku, do publicznej wiadomości zostały przekazane informacje na temat planowanej daty połączenia prawnego obu banków oraz składu Zarządu połączonego podmiotu. Decyzją Komitetu Sterującego Integracją, połączenie prawne nastąpi 1 lipca 2009 roku, w Zarządzie będzie zasiadać pięciu dotychczasowych członków Zarządu Fortis Bank Polska SA oraz dotychczasowy Prezes Dominet SA, jako członek Zarządu odpowiedzialny za Retail Banking.

Połączenie obu banków zapewni synergię funkcjonowania podmiotów grupy Fortis w Polsce. Oferty Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank SA wzajemnie się uzupełniają. Dzięki zintegrowanemu działaniu, możliwe będzie dotarcie z ofertą do większej ilości klientów i poprawienie wyników finansowych.

Integracja z Dominet Bank SA pozostaje bez wpływu na możliwość realizacji zamierzeń inwestycyjnych Banku w roku 2008, jak i na strukturę finansowania tej działalności, która w całości jest realizowana ze środków własnych.

Na 2008 rok, na inwestycje przeznaczono 84 mln PLN, w tym na rozwój systemów informatycznych 16 mln PLN, na infrastrukturę (flota samochodowa, meble biurowe, urządzenia techniczne do obsługi gotówki) 28 mln PLN, na inwestycje związane z bezpieczeństwem 0,8 mln PLN, na projekty wewnętrzne 34 mln PLN i na rozwój sieci placówek 5 mln PLN.

Pod koniec 2007 roku, Grupa Fortis rozpoczęła w Polsce działalność ubezpieczeniową poprzez spółkę Fortis Insurance, w zakresie bancassurance. W ofercie ubezpieczeniowej Fortis w Polsce znalazły się życiowe produkty ubezpieczeniowe dopasowane do oferty bankowej Dominet Banku, tj. dostępne do kart kredytowych i kredytów konsumpcyjnych (gotówkowych i samochodowych). W roku 2008 planowany jest dalszy rozwój działalności ubezpieczeniowej w Polsce.

Strategia Banku jest ściśle związana z ogólną strategią grupy Fortis. Strategia ta bazuje na liniach biznesowych (ang. business lines). Jeżeli zaistnieje możliwość wprowadzenia nowej linii biznesowej w

Polsce, propozycja taka zostanie przygotowana i przedstawiona przez Bank kierownictwu danej linii w Grupie Fortis, a w przypadku, gdy zostanie zaakceptowana przez tych ostatnich, wówczas implementacja danej linii biznesowej (pionu obsługi klientów) będzie stanowiła wspólne zadanie Zarządu Banku oraz kierownictwa tej linii biznesowej.

Plany rozwoju strategicznego pionów biznesowych to:

Pionu Obsługi Małych Przedsiębiorstw i Klientów Indywidualnych (RB - ang. Retail Banking)

Nadrzędnym celem Pionu RB jest zwiększenie udziału rynkowego poprzez wzrost organiczny w segmencie klientów Personal Banking oraz w segmencie małych przedsiębiorstw. Wzrost możliwy będzie poprzez rozwój oferty kredytowej dla klientów indywidualnych (koncentracja na kredytach hipotecznych) oraz oferty kredytowej dla przedsiębiorstw a także poprzez rozwój oferty produktów oszczędnościowo – inwestycyjnych oraz kart kredytowych.

W latach 2007-2010 Pion RB będzie koncentrował swoje działania w następujących obszarach:

- Rozbudowa sieci dystrybucji (tworzenie nowych oddziałów, budowa sieci zewnętrznych agentów, współpraca z pośrednikami finansowymi);
- Umocnienie pozycji na rynku Personal Banking poprzez koncentrację działań w segmentach docelowych (zamożni klienci indywidualni i wolne zawody), wzmocnienie pozycji na rynku kredytów hipotecznych, oraz rozwój oferty w segmencie produktów oszczędnościowo-inwestycyjnych,
- Umocnienie na rynku Small Enterprises poprzez doskonalenie oferty produktowej w celu zapewnienia klientom firmowym kompleksowego zestawu usług bankowych, oraz reorganizację procesów kredytowych i operacyjnych związanych z obsługą klientów firmowych;
- Zapewnienie wysokiej jakości obsługi klienta poprzez budowę relacji i kreowanie wartości dodanej dla klientów RB.

W związku z przejęciem przez Grupę Fortis Dominet Banku, działalność Consumer Finance (Pion Kredytów Konsumenckich) została przeniesiona do Dominet Banku. W związku z ograniczeniem działalności Pion Kredytów Konsumenckich został zreorganizowany a obsługę obecnego portfela klientów Consumer Finance w zakresie kart kredytowych i pożyczek gotówkowych z dniem 1 czerwca 2007 roku przejęły inne jednostki Banku. Dominet Bank będzie koncentrował się na rozwoju sieci dystrybucji oraz obsłudze Klientów, w szczególności w zakresie kredytów konsumenckich, kredytów samochodowych oraz kart kredytowych dla klientów indywidualnych. Równolegle prowadzone są prace zmierzające do przygotowania połączenia Banku z Dominet Bankiem i wypracowania strategii biznesowej połączonych banków.

Strategia Pionu Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw (CB – ang. Commercial Banking)

Celem pionu CB na poziomie grupy Fortis jest obsługa średnich i dużych przedsiębiorstw działających w Europie, dla których Fortis jest głównym bankiem, i oferowanie im rozwiązań przynoszących wartość dodaną poprzez jednolitą sieć Business Centers. W zakresie obsługi operacyjnej i funkcjonalnej, celem Fortis jest osiągnięcie pozycji instytucji, która świadczy specjalistyczne usługi o wysokiej wartości dodanej przy zachowaniu jak najniższych kosztów, stąd nacisk na optymalizację pracy tzw. zaplecza operacyjnego (back and mid office).

W zakresie działalności kredytowej, CB kieruje się jasno określoną polityką kredytową, której celem jest obniżenie ryzyka, unikanie nadmiernego poziomu standardowego kredytowania i koncentracja na

tzw. asset-based lending przynoszącym wartość dodaną.

Bank dalej rozwijać będzie specjalistyczne produkty finansowe (ang. *Specialised Financial Services*), w tym obsługę handlu zagranicznego (*Global Trade Finance*) i *Cash Management*. Bank zamierza również rozwijać bankowość inwestycyjną, oferując usługi *Corporate Advisory Services*.

Strategia Pionu Bankowości Prywatnej (PB - Private Banking)

Celem Pionu Bankowości Prywatnej (ang. Private Banking), który rozpoczął działalność pod koniec 2005 roku jest zdobycie 5% udziału w segmencie zamożnych klientów indywidualnych (ang. High Net Worth Individuals) w Polsce. Obok standardowych produktów depozytowych i kredytowych Klientom oferowane są przede wszystkim produkty i usługi dostosowane do indywidualnych potrzeb Klienta (negocjowana taryfa opłat i prowizji, opiekun przypisany do Klienta, szeroka gama produktów inwestycyjnych, produkty prestiżowe). We współpracy z Fortis Private Investments Polska S.A. rozwijana jest oferta zarządzania aktywami obejmująca portfele modelowe i indywidualne strategie inwestycyjne. Wyspecjalizowani doradcy opiekują się portfelem określonej liczby Klientów, będąc dla nich jedynym źródłem kontaktu z bankiem. Private Banking prowadzi działalność w oparciu o istniejącą sieć Centrów Biznesowych. Wraz ze wzrostem liczby tych Centrów planowane jest zwiększanie liczby doradców.

W roku 2007 Pion Bankowości Prywatnej zbudował zespół doradców i przygotował się do wprowadzenia nowych produktów zarówno kredytowych jak i inwestycyjnych.

W 2008 roku kluczowe jest rozszerzenie podstawowej oferty w oparciu o:

- Produkty kredytowe;
- Produkty strukturyzowane wspólnie z Departamentem Sprzedaży Instrumentów Finansowych w Pionie Rynki Finansowe;
- Indywidualne rozwiązania ubezpieczeniowe dla segmentu UHNWI oraz standardowe produkty ubezpieczeniowe dla pozostałych klientów.

VIII. OPIS PODSTAWOWYCH RODZAJÓW RYZYKA I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Mając na względzie cele nadrzędne grupy, jakimi są ochrona depozytów Klientów i zabezpieczenie płynności, grupa Fortis Bank Polska S.A. przywiązuje dużą wagę do monitorowania i ograniczania ryzyk występujących w działalności Banku i podmiotu zależnego.

Komitet Ryzyka i Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet Ryzyka i ALM) pełni podstawową rolę w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, ryzykiem rynkowym i zarządzania aktywami i pasywami, a także w zakresie strategicznych aspektów zarządzania ryzykiem kredytowym i zarządzania ryzykiem operacyjnym. Przewodniczącym Komitetu Ryzyka i ALM jest Prezes Zarządu Fortis Bank Polska S.A. a Wiceprzewodniczącym Dyrektor ds. Zarządzania Ryzykiem (Chief Risk Officer), który podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu.

Komitet Ryzyka i ALM jest uprawniony do powoływania komitetów wspierających jego prace i delegowania uprawnień na te komitety. W ramach tej kompetencji funkcjonują: Komitet Zarządzania Ryzykiem Płynności, Rynkowym oraz ALM, Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego, Komitet ds. Utrzymania Ciągłości Pracy Banku oraz Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym.

Kluczową rolę w systemie monitorowania i zarządzania ryzykiem pełnią również Pion Ryzyka, Departament Audytu oraz Departament ds. Zapewnienia Zgodności. Na szczeblu Rady Nadzorczej funkcjonuje Komitet Audytu, którego główne zadania to monitorowanie jakości systemu kontroli wewnętrznej oraz ocena rzetelności informacji finansowych. W szczególności Komitet Audytu ocenia procesy związanych z ryzykiem działalności Banku i środowiskiem kontroli, nadzoruje proces sprawozdawczości finansowej oraz ocenia procesy kontroli wewnętrznej i zewnętrznej.

Biorąc pod uwagę stan przygotowań do wprowadzenia wymogów Nowej Bazylejskiej Umowy Kapitałowej, Bank rozpoczął w roku 2008 stosowanie metody standardowej (STA) w zakresie ryzyka kredytowego oraz metody wskaźnika bazowego (BIA) w zakresie ryzyka operacyjnego. W perspektywie średnioterminowej (3-5 lat), Bank nadal będzie zobowiązany do wprowadzenia najbardziej zaawansowanych metod zarządzania ryzykiem – AIRBA w zakresie ryzyka Kredytowego oraz AMA w zakresie ryzyka operacyjnego

Kwestia zapewnienia płynności podlega szczególnej uwadze kierownictwa Banku, które opracowuje rozwiązania długoterminowe; w szczególności Zarząd rozważa możliwość przeprowadzenia kolejnego podwyższenia kapitału lub zaciągnięcia pożyczki podporządkowanej.

A. Ryzyko płynności, stopy procentowej, walutowe

Bank definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty jego zdolności do: terminowego regulowania zobowiązań płatniczych, pozyskiwania alternatywnych do aktualnie posiadanych funduszy, generowania dodatniego salda przepływów gotówkowych w określonym horyzoncie czasowym. Mając na celu ograniczenie tego ryzyka Bank podejmuje działania wpływające na zróżnicowanie struktury czasowej aktywów i pasywów oraz zapewnienie niezależnych źródeł finansowania na wypadek kryzysu płynności.

W ramach swojej działalności Bank musi liczyć się z możliwością negatywnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na swoje wyniki finansowe. Ryzyko stopy procentowej występuje, jeżeli nie jest możliwe rekompensowanie spadku dochodów z tytułu konieczności podwyższenia poziomu odsetek wypłacanych klientom lub też spadku dochodów z tytułu konieczności obniżenia stóp

procentowych dla udzielonych kredytów. Zaistnienie któregokolwiek z tych przypadków będzie miało negatywny wpływ na marżę odsetkową generowaną przez Bank. W celu ograniczenia poziomu ryzyka stopy procentowej, Bank prowadzi aktywną politykę w zakresie ryzyka stopy procentowej poprzez odpowiednie modelowanie struktury czasowej bilansu, np. zamieszcza w umowach kredytowych i depozytowych zapisy zezwalające na dokonanie, w określonych przypadkach, zmian stopy procentowej w trakcie trwania tych umów.

Na ryzyko walutowe składa się rynkowe ryzyko walutowe i transakcyjne ryzyko walutowe. Rynkowe ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnej zmiany wyniku finansowego Banku, powstałej na skutek zmiany rynkowych kursów wymiany walut SPOT. Transakcyjne ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnej zmiany wyniku finansowego Banku, na skutek zawarcia przez Bank transakcji walutowej na niekorzystnych dla Banku warunkach, odbiegających od warunków rynkowych. W ramach swojej działalności Bank stara się ograniczyć poziom tego ryzyka poprzez dopasowywanie aktywów nominowanych w walutach obcych ze źródłami pozyskiwania środków nominowanych w tych walutach. Bank monitoruje ryzyko płynności, ryzyko walutowe i ryzyko stóp procentowych za pomocą wielowymiarowego systemu limitów i raportów. W szczególności Komitet Ryzyka i ALM ustala strategię zarządzania ryzykiem oraz na bieżąco monitoruje ich realizację wspierany przez Komitet Zarządzania Ryzykiem Płynności, Rynkowym oraz ALM.

B. Ryzyko operacyjne i biznesowe

Bank przyjął dla potrzeb zarządzania ryzykiem operacyjnym definicję zaproponowaną przez Komitet Bazylejski w Nowej Umowie Kapitałowej, zgodnie z którą ryzyko operacyjne jest to ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub z zagrożeń zewnętrznych. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności.

Ryzyko operacyjne jest ryzykiem podstawowym, wpisanym w działalność Banku. Przez zarządzanie ryzykiem operacyjnym, rozumieć należy ciągłe procesy identyfikacji, analizy, monitorowania, kontroli oraz ograniczania ryzyka operacyjnego, z uwzględnieniem wskazania zakresów odpowiedzialności za te procesy na różnych szczeblach organizacyjnych. Szczególne znaczenie Bank przywiązuje do zmniejszania ryzyka operacyjnego poprzez udoskonalanie procesów wewnętrznych oraz ograniczania ryzyka operacyjnego towarzyszącego wprowadzaniu nowych produktów i usług.

W celu ograniczania ryzyka operacyjnego, w Banku funkcjonuje system monitorowania ryzyka operacyjnego oparty na bazach danych zawierających informacje odnośnie występujących strat operacyjnych. Nadzór nad ewidencją strat operacyjnych pełni Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym.

W Banku funkcjonuje proces Samooceny Ryzyka Operacyjnego (Risk Self Assessment – RSA), przeprowadzany corocznie dla wszystkich produktów występujących w Banku. RSA obejmuje oszacowanie ryzyka (w kategoriach narażenia na ryzyko), efektywność mechanizmów kontrolnych, stosowność działań zarządczych, a także badanie możliwego rozwoju wydarzeń w celu oszacowania narażenia produktu na wystąpienie incydentów o wysokim stopniu niebezpieczeństwa. Równocześnie Bank przeprowadza na szczeblu zarządczym coroczną kontrolę i samoocenę ryzyk zagrażających realizacji najistotniejszych celów biznesowych Banku. Bank dokonuje okresowej weryfikacji skuteczności funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku. W związku z tym, że Bank stanowi część grupy Fortis, wszelkie zasady obowiązujące w Banku

w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym są zgodne, bądź niesprzeczne z metodologią obowiązującą wszystkie jednostki grupy Fortis.

Za jeden z kluczowych czynników warunkujących sprawne funkcjonowanie i realizację przyjętej misji i strategii działania, Bank uznaje swój wizerunek i zaufanie, które systematycznie budowane jest w relacjach z klientami, kontrahentami, akcjonariuszami oraz pracownikami. Jako jedno z podstawowych zagrożeń dla dobrej reputacji i wizerunku uznaje się niezgodność działania Banku i jego pracowników z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, jak i wewnętrznych regulacji.

Dążąc do zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności działalności, w szczególności przez wykluczenie lub ograniczenie ryzyka braku zgodności, a tym samym i sankcji prawnych, strat finansowych lub utraty dobrej reputacji, istotnych dla obecnej i przyszłej pozycji Banku wobec jego konkurentów i w odbiorze publicznym, opracowana została „Polityka zarządzania przez Fortis Bank Polska S.A. ryzykiem braku zgodności”. Jednocześnie wdrożone zostały procesy monitorowania, identyfikacji i analizy zgodności regulacji wewnętrznych Banku oraz praktyki bankowej i postępowania osób zatrudnionych w Banku z obowiązującymi przepisami. Nad tymi procesami pieczę sprawuje Departament ds. Zapewnienia Zgodności.

Dodatkowo, w pierwszym półroczu Bank opracował wewnętrzną Politykę Akceptacji Klienta, wdrażając tym samym niezbędne oprogramowanie informatyczne, służące do weryfikacji obsługiwanych klientów, pod kątem występowania na listach podmiotów sankcjonowanych i dostosowując Bank do wymogów nowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, co wpisuje się w zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Bank definiuje ryzyko biznesowe jako ryzyko poniesienia strat o charakterze materialnym i niematerialnym w wyniku zmian w otoczeniu konkurencyjnym, w którym działa Bank, bieżącej działalności biznesowej lub niewłaściwych decyzji biznesowych. Ryzyko biznesowe przeważnie wynika z czynników zewnętrznych, jednak może być ograniczane przez efektywne działania zarządcze. W skład ryzyka biznesowego wchodzi dwie istotne pod-kategorie: ryzyko strategiczne i ryzyko utraty reputacji.

Bank zarządza ryzykiem biznesowym poprzez ciągłe procesy monitorowania i analizy podjętych decyzji biznesowych w odniesieniu do efektów ich realizacji oraz zmian w otoczeniu rynkowym.

W 2008 roku Bank znowelizował strategię i politykę zarządzania ryzykiem operacyjnym, poszerzając dokument o ryzyko biznesowe, określając cele odnośnie jakości zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem biznesowym a także sposobu dostosowania Banku do obowiązujących wymogów prawnych w tym obszarze. Strategią Banku jest wprowadzenie i utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania i oceny ryzyka operacyjnego oraz biznesowego, gwarantujących bezpieczeństwo depozytów klientów i kapitału a także stabilność wyniku finansowego Banku.

Ryzyko związane z outsourcingiem

Szczególne ryzyko wiąże się z outsourcingiem, tzn. powierzaniem przez Bank przedsiębiorcom lub przedsiębiorcom zagranicznym (w tym innym podmiotom z grupy Fortis) wykonywania na rzecz Banku czynności prawnych lub faktycznych stanowiących działalność bankową lub czynności faktycznych związanych z działalnością bankową. Art. 6 Prawa Bankowego określa szczególny tryb powierzania przez banki takich czynności oraz określa sankcje związane z niedopełnieniem tych wymogów. Outsourcing może być wykonywany wyłącznie na podstawie umowy. Zgodnie z zapisami Prawa bankowego, Bank, przed planowanym zawarciem umowy outsourcingowej, jest zobowiązany poinformować Komisję Nadzoru Finansowego o tym zamiarze, a w określonych przez prawo przypadkach uzyskać na to zezwolenie KNF. Bank musi zapewnić, że outsourcing nie wpłynie

niekorzystnie na działalność Banku i zarządzanie nim, w szczególności poprzez stosowne zapisy umów gwarantujących spełnienie tych warunków. W związku z tym Bank przy wyborze podmiotu zewnętrznego świadczącego usługi w ramach outsourcingu powinien kierować się przede wszystkim jego doświadczeniem, zapleczem technicznym i personalnym, ochroną przed dostępem osób trzecich do tajemnicy itp. W umowach z takim podmiotem niezbędne jest wprowadzenie odpowiednich klauzul mających na celu przedstawienie Bankowi planów awaryjnych zapewniających ciągłe i niezakłócone prowadzenie działalności będącej przedmiotem umowy (chodzi tu w szczególności o plany na wypadek problemów pracowniczych, technicznych, o stworzenie odpowiednich rezerw technicznych, finansowych i osobowych). W umowach zawarte muszą być klauzule uprawniające Bank do zmiany lub rozwiązania umowy w przypadku, gdy KNF nakaże taką zmianę lub rozwiązanie umowy. Aby sprostać wymaganiom nadzoru bankowego wprowadzono w Banku wewnętrzne zasady dot. zawierania umów outsourcingowych. Monitorowanie obowiązków Banku przy zawieraniu umów outsourcingowych jest zadaniem Departamentu ds. Zapewnienia Zgodności. Szczegółowy nadzór nad wykonywaniem outsourcingu i realizacją warunków umowy sprawują poszczególne komórki organizacyjne odpowiedzialne za dany projekt.

Polityka Bezpieczeństwa

Koncentrując się na minimalizacji ryzyka, Bank uwzględnił potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa aktywów oraz informacji w aspekcie prawnym i biznesowym.

Bank, mając na uwadze, iż usługi finansowe wymagają specjalistycznej wiedzy oraz stałego dostępu do danych, a wiarygodne informacje stanowią czynnik decydujący o pozycji rynkowej podmiotu finansowego, szczególną uwagę zwraca na rozwiązania systemowe, których celem jest ochrona informacji przed zagrożeniami w sposób ciągły i właściwy.

Od stycznia 2008 roku Bank realizuje projekt mający na celu stworzenie Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji opartego o Politykę Bezpieczeństwa Informacji Grupy Fortis oraz międzynarodową normę ISO/IEC 27001:2005. W ramach projektu dokonano klasyfikacji informacji przetwarzanych w FBP oraz opracowano zasady postępowania z informacjami, a w celu minimalizacji ryzyka dokonano analizy ryzyka w obszarze bezpieczeństwa informacji.

Celem działań wchodzących w zakres organizacji bezpieczeństwa informacji jest stworzenie formalnej struktury zarządzania bezpieczeństwem informacji, realizowanej kompleksowo w obszarach: bezpieczeństwa osobowego, bezpieczeństwa fizycznego i środowiskowego, bezpieczeństwa teleinformatycznego, bezpieczeństwa prawnego, ciągłości działania.

W czerwcu 2008 roku Zarząd Banku zatwierdził Politykę Bezpieczeństwa Informacji Fortis Bank Polska S.A.

Działania Banku zmierzające do efektywnej kontroli ryzyka i utrzymania go na akceptowalnym poziomie skutkowały szeregiem zmian organizacyjnych, w tym powołaniem Departamentu Transferu Ryzyka i Bezpieczeństwa Informacji, Zespołu Bezpieczeństwa Systemów Informatycznych, Zespołu Ochrony Fizycznego Zabezpieczeń Technicznych, których głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa banku na wymaganym poziomie, zgodnie z merytorycznymi obszarami odpowiedzialności jednostek.

Mając na uwadze wzrost zewnętrznych i wewnętrznych zagrożeń noszących znamiona nadużycia lub wręcz przestępstwa, wymierzonych przeciwko aktywom Banku i jego klientów, a także stale doskonalone *modus operandi* takich zdarzeń, Bank rozszerzył i udoskonalił procesy przeciwdziałania, wykrywania i badania tego typu przypadków. Do realizacji tych celów powołano odrębną jednostkę, Departament Przeciwdziałania Przestępstwom i Nadużyciom. Działania te realizowane są na zasadach przyjętych w grupie Fortis oraz w ścisłej współpracy z instytucjami rynku finansowego w Polsce.

Przeciwdziałanie procederowi `prania pieniędzy` oraz finansowaniu terroryzmu

Bank obowiązuje „Program przeciwdziałania procederowi `prania pieniędzy` oraz przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu” a także „Program Poznaj Swojego Klienta”. Za realizację zadań i obowiązków określonych w Programie przeciwdziałania praniu pieniędzy odpowiada Koordynator Programu powołany przez Zarząd Banku. Ponadto w każdym Oddziale oraz w jednostkach Centrali Banku zostali wyznaczeni koordynatorzy odpowiedzialni za realizację Programu na szczeblu swojej jednostki.

Podstawą prawną wdrożenia „Programu przeciwdziałania procederowi `prania pieniędzy` jest ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu. Bank przyjmując dyspozycję lub zlecenie Klienta do przeprowadzenia transakcji, której okoliczności wskazują, że wartości majątkowe mogą pochodzić z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, rejestruje taką transakcję w rejestrze bankowym oraz niezwłocznie powiadamia pisemnie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (GIIF) o takiej transakcji. Przyjmując dyspozycję lub zlecenie Klienta do przeprowadzenia transakcji, której równowartość przekracza 15 000 EUR, pracownik Banku identyfikuje zleceniodawcę transakcji oraz rejestruje ją w bankowym rejestrze. Bank raportuje do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej dane o transakcjach zarejestrowanych w bankowym rejestrze.

Bank nie współpracuje z wirtualnymi bankami, które nie posiadają fizycznej siedziby.

C. Ryzyko kredytowe

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie wewnętrznych standardów Banku, z uwzględnieniem krajowych regulacji kredytowych oraz zasad obowiązujących w grupie Fortis, zgodnie z „Polityką zarządzania ryzykiem kredytowym w Fortis Bank Polska S.A.” zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku.

W procesie kredytowym Banku funkcje pozyskiwania klientów i sprzedaży produktów kredytowych oraz oceny ryzyka kredytowego są rozdzielone .

Filozofia zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku opiera się na koncepcji zintegrowanego systemu zarządzania. Podejście zintegrowane oznacza, że identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola ryzyka we wszystkich obszarach działalności Banku, odbywa się w ramach wspólnej polityki kredytowej, jednolitej strategii oraz spójnych zasad, procedur, struktur i narzędzi w celu właściwego oszacowania i utrzymania adekwatności kapitałowej Banku w relacji do jego profilu ryzyka.

Podejście zintegrowane obejmuje wymiar operacyjny i strategiczny zarządzania ryzykiem kredytowym.

Strategiczne zarządzanie ryzykiem kredytowym dotyczy zarządzania na poziomie zagregowanym i jest powiązane z takimi aspektami działalności Banku jak: zarządzanie kapitałem i wartością Banku, polityką cenową, planowaniem i budżetowaniem.

Wymiar strategiczny skupia się na ryzyku w ujęciu portfelowym i obejmuje działania takie jak:

- implementacja polityki i strategii kredytowej Banku,
- budowa i rozwój systemów i narzędzi kredytowych (inżynieria kredytowa),
- monitoring i zarządzanie ryzykiem kredytowym w ujęciu portfelowym,
- raportowanie kredytowe, kontrola kredytowa.

Operacyjne zarządzanie ryzykiem kredytowym skupia się na zarządzaniu z punktu widzenia pojedynczej ekspozycji lub kredytobiorcy, akcentując takie elementy jak identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola poszczególnych ryzyk kredytowych.

Na wymiar operacyjny składają się następujące czynności:

- analiza kredytowa i decyzje kredytowe,
- administracja kredytów,
- monitoring ryzyka indywidualnych ekspozycji kredytowych,
- restrukturyzacja,
- windykacja.

Analiza ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie obowiązującej w Banku standardowej metodologii oceny. Analizie podlega zarówno ryzyko związane z danym produktem kredytowym jak i ryzyko łącznego zaangażowania kredytowego Banku wobec podmiotu, obejmującego wszystkie udzielone kredyty i produkty finansowe obciążone ryzykiem kredytowym.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego, Bank stosuje wewnętrzne procedury przyznawania i monitorowania kredytów. W Banku funkcjonuje kilkupoziomowy system analizy wniosków kredytowych i podejmowania decyzji kredytowych, który ma na celu zapewnienie maksymalnej obiektywności w procesie oceny wniosku i minimalizację ryzyka związanego z zaangażowaniem kredytowym Banku. Model podejmowania decyzji kredytowych uwzględnia następujące kryteria: łączne zaangażowanie finansowe Banku wobec klienta, przynależność klienta do linii biznesowej, rating wewnętrzny, kategorię ryzyka kredytowego. Bank wprowadził również do stosowania zasady ustalania i monitorowania branżowych limitów koncentracji zaangażowań.

W Banku funkcjonuje system wewnętrznego ratingu Fortis Masterscale Rating służący do oceny jakości kredytowej klientów komercyjnych. Stosowana w Banku aplikację Rating Tool, jest narzędziem, które zapewnia kontrolę prawidłowości i kompletności ratingu portfela kredytowego, archiwizuje ratingi historyczne w bazie danych i generuje raporty ratingowe. Ponadto dokonano walidacji wewnętrznej parametrów strat (LGD, EAD) dla portfela komercyjnego banku. Przeprowadza się również budowę systemu ratingowego, którego celem będzie ocena małych przedsiębiorstw z portfela detalicznego banku.

W celach monitoringu portfela kredytów hipotecznych mieszkaniowych przeprowadza się testy warunków skrajnych w zależności od zdefiniowanych zmian takich parametrów rynkowych jak stopa procentowa, kursy wymiany walut czy średnie poziomy cen nieruchomości mieszkalnych.

Dodatkowo portfel ten podlega analizie pod kątem jego jakości. Analiza ta jest uzupełniana okresowymi badaniami wskaźników LTV i DTI, kluczowymi ze względu na politykę banku udzielania kredytów hipotecznych.

W I połowie 2008 roku Bank opracował i przyjął zasady szacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe. Zasady te są zgodne z Uchwałą Nr 4/2007 Komisji Nadzoru Finansowego i umożliwiają Bankowi określenie minimalnych wymogów kapitałowych.

Dodatkowo od początku 2008 roku Bank dokonuje szacunku wymogu kapitałowego również zgodnie z Uchwałą nr 1/2007 KNF na podstawie metody standardowej.

W ramach prac integracyjnych z Dominet Bankiem rozpoczęto ujednolicanie procedur i metodologii oceny ryzyka w obszarze ryzyka kredytowego.

Od 1 stycznia 2007 roku Bank wdrożył szereg wewnętrznych procedur i aplikacji informatycznych, umożliwiających przejście z dotychczasowych zasad oceny ryzyka kredytowego i tworzenia rezerw celowych na zasady oszacowania utraty wartości aktywów według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej. Od stycznia 2007 roku dotychczasowe zasady opierające się na

Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2003 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków stosowane są w banku jedynie do wyznaczenia poziomu rezerw mogących stanowić koszt podatkowy.

W celu standaryzacji procesu klasyfikacji i monitoringu ryzyka portfela kredytowego oraz archiwizowania danych dla celów modeli oceny ryzyka, Bank stosuje wewnętrzne narzędzia informatyczne. Dla celów monitoringu i windykacji należności przeterminowanych, Bank stosuje system WIND, a dla celów monitoringu, przeglądu portfela kredytowego oraz oszacowania utraty wartości ekspozycji kredytowych - Kartę Monitoringową.

Bank jest uczestnikiem systemu Bankowy Rejestr administrowanego przez Związek Banków Polskich oraz systemu Biura Informacji Kredytowej. Uczestnictwo w tych systemach wymiany informacji o klientach kredytowych banków pozwala na pełniejszą ocenę ryzyka kredytowego oraz przyspiesza proces analizy wniosków i podejmowania decyzji kredytowych.

D. Umowy znaczące dla działalności Banku

Umowy Kredytowe zawarte z Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli oraz Fortis Bank (Nederland) NV z siedzibą w Rotterdamie

Umowa kredytowa z dnia 5 lutego 2007 roku w sprawie zaciągnięcia przez Bank linii kredytowej z Fortis Bank (Nederland) N.V. z limitem 1 300 mln PLN celem finansowania bieżącej działalności operacyjnej Banku. W ramach linii kredytowej Bank może pobierać zaliczki w EUR, USD, CHF, JPY, PLN w okresie 60 miesięcy od 1 czerwca 2007 roku. Oprocentowanie: 1, 3, 6 lub 12-mies. IBOR w zależności od waluty oraz długości okresu odsetkowego poszczególnych zaliczek. Prowizja: 0,125% p.a. od niewykorzystanej części limitu kredytowego.

W dniu 23 października 2007 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę kredytową z Fortis Bank (Nederland) N.V. z siedzibą w Rotterdamie w sprawie zaciągnięcia przez Bank pożyczki podporządkowanej z limitem 100 mln EUR, zastępującą umowę z dnia 28 września 2007 roku. Oprocentowanie zostało ustalone następująco: 3-mies. EURIBOR dla pierwszego okresu odsetkowego, 1-mies. EURIBOR + marża 1% p.a. od drugiego okresu odsetkowego, 1-mies. EURIBOR + marża powiększona o 0,5 % p.a. od 28 grudnia 2012 roku.

Zarząd Fortis Banku Polska SA w dniu 21 listopada 2007 roku uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na zaliczenie pożyczki jako zobowiązania podporządkowanego do funduszy własnych (uzupełniających) Banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego.

Umowa kredytowa pomiędzy Fortis Bank Polska SA a Fortis Finance Belgium S.C.R.L./C.V.B.A.

Dnia 6 grudnia 2007 roku została zawarta umowa kredytowa pomiędzy Fortis Bank Polska SA a Fortis Finance Belgium S.C.R.L./C.V.B.A. z siedzibą w Brukseli w sprawie zaciągnięcia przez Bank odnawialnej linii kredytowej z Fortis Finance Belgium z limitem 200 mln EUR celem finansowania bieżącej działalności operacyjnej Banku. Szczegółowe warunki oprocentowania i okres kredytowania zostały określone 2.01.2008 roku, przy uruchomieniu pierwszej transzy kredytu w wysokości 200 mln EUR. Oprocentowanie zmienne, wynoszące 1M EURIBOR plus 7 bp., odsetki naliczane miesięcznie, okres spłaty począwszy od 04.01.2008 roku do 04.01.2010 roku.

Umowa kredytowa pomiędzy Fortis Bank Polska SA a Fortis Banque Luxembourg SA

Dnia 25 lutego 2008 roku Fortis Bank Polska S.A. podpisał umowę kredytową z Fortis Banque Luxembourg SA z siedzibą w Luksemburgu, w sprawie zaciągnięcia przez Fortis Bank Polska SA linii kredytowej z Fortis Banque Luxembourg SA z limitem 300 mln EUR (lub równowartości w USD lub CHF), celem finansowania bieżącej działalności operacyjnej Banku. Linia kredytowa przyznana Fortis

Bank Polska SA pozostaje otwarta przez 24 miesiące, począwszy od 5 marca 2008 roku. Szczegółowe warunki oprocentowania i okres kredytowania zostały określone 5.03.2008 roku, przy uruchomieniu kredytu w wysokości 470 mln CHF (równowartość 300 mln EUR). Oprocentowanie zmienne, wynoszące 1M LIBOR plus 7 bp., odsetki naliczane miesięcznie, okres spłaty począwszy od 05.03.2008 roku do 05.03.2010 roku.

Umowy o współpracy zawarte z Fortis Private Investments Polska SA

Dnia 19 lipca 2007 roku Fortis Bank Polska SA oraz Fortis Private Investments Polska SA podpisały bezterminową umowę ze SKARBIEC Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA, na mocy której Fortis Bank Polska SA oraz Fortis Private Investments Polska SA pośredniczą w dystrybucji jednostek uczestnictwa SKARBIEC Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA Bank otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pośrednictwa finansowego na warunkach nieodbiegających od warunków rynkowych.

W dniu 5 listopada 2007 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę dystrybucyjną z Fortis Private Investments Polska SA dotyczącą pozyskiwania przez Fortis Bank Polska SA klientów zainteresowanych korzystaniem z usług Fortis Private Investments Polska SA w zakresie zarządzania portfelem maklerskich instrumentów finansowych na zlecenie, zastępującą dotychczasową umowę o współpracy z dnia 7 stycznia 2000 roku.

Umowy o świadczeniu przez Fortis Bank Polska SA usług finansowych dla zagranicznych oddziałów Fortis Bank SA/NV.

Od roku 2005 w Krakowie funkcjonuje centrum rozliczeniowe (Shared Services Center), będące zapleczem operacyjnym dla nowopowstających placówek Fortis Bank S.A./NV w Europie Środkowej i Wschodniej. Centrum rozlicza obecnie płatności zagraniczne i krajowe klientów Centrów ds. Obsługi Średnich i Dużych Firm, tzw. Business Centers – filii Fortis Bank SA/NV w Czechach, Austrii, na Węgrzech, Danii, Szwecji, Francji, a od 2008 roku także w Rumunii i Szwajcarii.

Bank zawarł następujące umowy o świadczeniu usług rozliczeniowych Shared Services Centre:

- Umowa z dnia 15 lipca 2005 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV, pobočka Česká republika z siedzibą w Pradze (Oddział w Czechach), zmienioną Umową z dnia 31 stycznia 2007 roku.;
- Umowa z dnia 15 lipca 2005 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV, Niederlassung Oesterreich z siedzibą w Wiedniu (Oddział w Austrii), zmienioną Umową z dnia 31 stycznia 2007 roku.;
- Umowa z dnia 15 lipca 2005 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV, Magyarországi Fióktelepe z siedzibą w Budapeszcie (Oddział na Węgrzech), zmienioną Umową z dnia 31 stycznia 2007 roku.;
- Umowa z dnia 15 marca 2006 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV, Filial Stockholm, z siedzibą w Sztokholmie (Oddział w Szwecji), zmienioną Umową z dnia 31 stycznia 2007 roku.;
- Umowa z dnia 15 marca 2006 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV, Filial af Fortis Bank S.A./NV z siedzibą w Kopenhadze (Oddział w Danii), zmienioną Umową z dnia 31 stycznia 2007 roku.;
- Umowa ramowa z dnia 15 listopada 2006 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV z siedzibą w Brukseli w sprawie płatności Shared Service Centre.
- Umowa z dnia 27 sierpnia 2007 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV z siedzibą w Brukseli, Oddział we Francji w sprawie płatności Shared Service Centre.
- Umowa z dnia 3 marca 2008 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV Bruxelles Sucursala Bucuresti w sprawie płatności Shared Service Centre.

- Umowa z dnia 30 czerwca 2008 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV Bruxelles Zurych Branch w sprawie płatności Shared Service Centre.

Umowy dotyczą świadczenia usług finansowych przez Bank w zakresie rozliczania wychodzących przelewów krajowych (krajowych z punktu widzenia obsługiwanej filii) i zagranicznych, uwzględniając tradycyjne i elektroniczne przelewy; rozliczania przychodzących przelewów krajowych i zagranicznych; obsługi reklamacji klientów; rozliczania transakcji zawartych przez lokalne departamenty skarbu; uruchamiania kredytów udzielonych przez lokalne departamenty kredytowe; raportowania na rzecz filii Fortis Bank S.A./NV.

Z tytułu ww. umów Bank otrzymuje wynagrodzenie pokrywające koszty związane z działaniem Zespołu Międzynarodowych Usług Rozliczeniowych powiększone o ustaloną w umowach marżę. Całkowite wynagrodzenie otrzymane przez Bank za rok 2007 wyniosło 1 664 732 PLN, w porównaniu do 1 097 230 PLN za I półrocze 2008 roku.

Umowy o współpracy zawarte z Fortis Bank SA/NV.

27 marca 2007 roku, pomiędzy Fortis Bank Polska SA a Fortis Bank SA/NV, została zawarta ramowa umowa outsourcingowa, określająca ogólne warunki świadczenia usług outsourcingowych na rzecz Fortis Bank SA/NV.

W oparciu o umowę ramową, równocześnie została zawarta umowa wykonawcza pomiędzy stronami, na mocy której Fortis Bank Polska SA świadczy usługi na rzecz Fortis Bank SA/NV, w zakresie wdrożenia i bieżącego utrzymywania platformy IT o nazwie COBRA. Całkowita kwota wynagrodzenia, jakie z tytułu umowy otrzymał Bank w 2007 roku, wynosi 4 455 tys. PLN.

W ramach międzynarodowego projektu o nazwie COBRA (Core Banking Retail Application), w roku 2007 w strukturze organizacyjnej Banku powstała komórka odpowiedzialna za wykonywanie zadań wynikających z umowy – Centrum Kompetencyjne T24, odpowiedzialne za zaprojektowanie i rozwój systemu informatycznego, wspólnego dla podmiotów wchodzących w skład grupy Fortis prowadzących działalność w sektorze bankowości detalicznej.

Dnia 30 kwietnia 2008 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę współpracy z Fortis Bank SA/NV, przedmiotem której jest oferowanie instrumentów pochodnych Fortis Bank Global Market przez Fortis Bank Polska SA w Polsce. Wynagrodzenie Fortis Bank Polska SA z tytułu umowy stanowi marża sprzedażowa. Wysokość wynagrodzenia uzależniona jest od wartości przeprowadzonych transakcji. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Umowy o współpracy zawarte z Fortis Lease Polska Sp. z o.o.

Umowa o współpracy z dnia 2 stycznia 2002 roku. W kwietniu 2007 roku podpisano aneks do Umowy o współpracy.

Umowa o współpracy z dnia 17 lutego 2005 roku.

Zgodnie z tymi umowami, Bank informuje swoich klientów o możliwości finansowania w drodze leasingu w Fortis Lease Polska (FLP). W przypadku zawarcia umowy leasingowej z klientem, Bank otrzymuje prowizję z tytułu pośrednictwa finansowego. Umowa o współpracy z dnia 17.02.2005 roku dotyczy współpracy i sposobu rozliczeń z linią biznesową Retail Banking. W wykonaniu tej umowy Bank zawarł z FLP Sp. z o.o. umowę poręczenia 50% poszczególnych należności FLP wynikających z umów leasingu zawartych za pośrednictwem Banku.

Dnia 18 września 2007 roku Fortis Bank Polska S.A. podpisał aneks do umowy leasingu zawartej 21

kwietnia 2006 roku z Fortis Lease Polska Sp.z o.o., zmieniający ogólne warunki leasingu w zakresie okresu leasingu, ubezpieczenia przedmiotu leasingu oraz warunków powstania obowiązku sprzedaży przedmiotu leasingu korzystającemu po okresie leasingu.

Umowy zawarte z Dominet Bank S.A.

Umowa z dnia 2 stycznia 2007 roku o współpracy pomiędzy Fortis Bank Polska SA, a Dominet Bank SA z siedzibą w Lubinie. Umowa ta reguluje zasady współpracy pomiędzy bankami w zakresie pośrednictwa w oferowaniu produktów Fortis Bank Polska SA dla klientów indywidualnych Dominet Bank SA.. Za wykonywanie obowiązków wynikających z postanowień Umowy Dominet Bank SA otrzymywał będzie wynagrodzenie w formie prowizji od kwot pozyskanych kredytów. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Dnia 9 stycznia 2008 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę o współpracy z Dominet Bank SA, przedmiotem której jest zobowiązanie stron do podjęcia wszelkich niezbędnych czynności prowadzących do połączenia Fortis Bank Polska SA oraz Dominet Bank SA w drodze przeniesienia całego majątku Dominet Bank SA (jako spółki przejmowanej) na Fortis Bank Polska SA (jako spółki przejmującej), w zamian za nowo wyemitowane akcje Fortis Bank Polska SA, które zostaną wydane dotychczasowym akcjonariuszom Dominet Bank SA, zgodnie z postanowieniami Art. 492 §1 kodeksu spółek handlowych.

Umowy zawarte z Fortis Commercial Finance Sp. z o.o.

Umowa o współpracy z dnia 19 marca 2007 roku pomiędzy Fortis Bank Polska SA, a Fortis Commercial Finance Sp. z o o. z siedzibą w Warszawie. Umowa ta reguluje zasady współpracy pomiędzy podmiotami w zakresie pośrednictwa w oferowaniu produktów Fortis Commercial Finace Sp. Z o. o. przez pracowników Fortis Bank Polska SA. Za wykonywanie obowiązków wynikających z postanowień umowy Bank otrzymywał będzie wynagrodzenie w formie prowizji od kwot udzielonych limitów faktoringowych i nabytych faktur. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Informacja na temat umów i transakcji z podmiotami powiązаныmi znajduje się w nocie objaśniającej nr 28 do sprawozdania finansowego.

Umowy zawarte z Narodowym Bankiem Polskim

Umowa z dnia 10 kwietnia 2007 roku w sprawie przekazywania informacji sprawozdawczych do Narodowego Banku Polskiego i korzystania z Portalu Systemu Informacji Sprawozdawczej

Umowa ramowa "Umowa o udzielenie kredytu lombardowego" zawarta z Narodowym Bankiem Polskim w dniu 21.10.2003 roku.

Polisy ubezpieczeniowe

Ubezpieczenie ryzyk bankowych, przestępstw elektronicznych i komputerowych oraz odpowiedzialności zawodowej dla instytucji finansowej

zawarta w Fortis Corporation Insurance. Fortis Bank Polska SA został włączony do programu ubezpieczeniowego realizowanego za pośrednictwem Fortis Banku w Belgii.

Bank oraz spółki stowarzyszone objęte są globalnym, światowym ubezpieczeniem ustanowionym przez Fortis Bank dla wszystkich swoich podmiotów.

Program korporacyjny zapewnia ubezpieczenie działalności bankowej od strat wynikłych z przestępstwa, przestępstw elektronicznych i komputerowych (BBB - ECC) oraz odpowiedzialności

cywilnej związanej z działalnością zawodową instytucji finansowej -Professional Indemnity (PI) do wysokości 250 mln EUR z wkładem własnym (franszyza) wynoszącym 25 mln EUR za każde roszczenie.

Fortis Bank Polska SA jest beneficjentem tej gwarancji. W ramach Master Policy, Fortis Bank wprowadził system wykupu, zmierzający do pokrycia franszyzy wynoszącej 25 mln EUR przez spółkę ubezpieczeniową należącą do grupy Fortis („captive”) w Luksemburgu.

FB-Ré jest spółką reasekuracyjną należącą do Fortis Banku, która bierze na siebie wszelkie ryzyko w ramach polisy ogólnej nr 49.377.944/70, której warunki dotyczą wszystkich podmiotów Fortis na całym świecie. Dla Fortis Bank Polska SA, franszyza ta została zmniejszona do kwoty 150.000 EUR. Ubezpieczenie zawarte na okres od 01.10.2007 roku do 31.12.2008 roku.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności agencyjnych,

Polisa została zawarta zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23-06-2005 w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności agencyjnych (Dz. U. nr 122,poz. 1027 z 2005 r.). Suma gwarancyjna 1 500 000 EUR na wszystkie zdarzenia oraz 1 000 000 EUR na jedno zdarzenie. **polisa zawarta w PZU S.A. na okres 01-04-2008 do 31-03-2009.**

Ubezpieczenie kart płatniczych wydawanych przez Fortis Bank Polska, polisy zawarte w TU Interrisk S.A. (dawniej Cigna STU) oraz TU Generali na okres od 01-11-2007 do 31-10-2008 oraz w zakresie ubezpieczenia VISA Platinum 01-07-2008 do 30-06-2009

- Ubezpieczenie ryzyka strat finansowych Banku w związku z operacjami dokonanymi przy użyciu wydawanych przez Fortis Bank Polska kart płatniczych z tytułu których, Bank ponosi odpowiedzialność wobec ich posiadaczy na podstawie i w zakresie określonym w ustawie z dnia 12-09-2003 o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385).
- Ubezpieczenia posiadaczy i użytkowników kart płatniczych wydawanych przez Fortis Bank Polska. Przedmiot i zakres ubezpieczenia jest uzależniony od rodzaju karty (credit, debit, charge).

Konstrukcja poszczególnych umów oparta jest na regulacjach wynikających z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385).

Dodatkowo w zależności od rodzaju karty ubezpieczenie chroni klientów Banku m.in. w zakresie:

- ubezpieczenia bagażu
- opóźnienia odlotu
- kosztów leczenia nagłego zachorowania i następstw nieszczęśliwego wypadku w trakcie podróży zagranicznej
- Posiadacze i użytkownicy karty typu VISA Platinum objęci są dodatkowo ubezpieczeniem w zakresie;
  - ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym

- pomocy prawnej w życiu prywatnym
- Assistance domowe
- usługi Concierge

Ubezpieczenie mienia, sprzętu elektronicznego, odpowiedzialności cywilnej. Polisa ubezpieczeniowa zawarta w PZU S.A., na okres od 01.06.2008 - 31.05.2009.

Obejmuje ubezpieczenie od wszystkich ryzyk utraty lub uszkodzenia mienia - ubezpieczenie mienia, sprzętu elektronicznego, odpowiedzialności cywilnej. Suma ubezpieczenia dla nakładów inwestycyjnych jest równa wartości księgowej nakładów inwestycyjnych Banku. W pozostałym zakresie suma ubezpieczenia określona jest na podstawie wartości nowoodtworzeniowej.

Ubezpieczenie samochodów służbowych Banku w zakresie OC, AC i NW.

Umowa generalna z dnia 30.06.2008 roku zawarta z PZU S.A. na okres od 01-07-008 do 30-06-2009. Umowa określa zasady współpracy w zakresie rozliczania szkód komunikacyjnych samochodów służbowych Banku.

Ubezpieczenie kosztów leczenia podczas służbowych podróży zagranicznych pracowników Fortis Bank Polska zawarta w TU AIG Europe S.A. oddział w Polsce na okres od 01-05-2008 do 30-04-2009. Ochroną ubezpieczeniową w ramach zawartej polisy objęci są wszyscy pracownicy Fortis Bank Polska wyjeżdżający w zagraniczną podróż służbową. Zakres ubezpieczenia obejmują m.in.:

- śmierć ubezpieczonego
- inwalidztwo (trwały uszczerbek na zdrowiu)
- koszty przekwalifikowania zawodowego
- koszty leczenia
- Assistance
- koszt obsługi prawnej
- odpowiedzialność cywilna

Ubezpieczenie pracowników Banku na życie i od następstw nieszczęśliwych wypadków zawarta w TU Generali Życie S.A. na okres od 01-04-2008 do 01-04-2009.

W dniu 1 kwietnia 2007 roku Fortis Bank Polska SA zawarł na rzecz pracowników umowę z Generali Towarzystwem Ubezpieczeniowym na Życie S.A.. Umowa została przedłużona na mocy aneksu nr 2 z 01-04-2008. Określa ona zasady grupowego ubezpieczenia na życie CERTUM, ogólne warunki dodatkowego ubezpieczenia wskutek NW, akceptacja kwotacji numer 7206034 0307/1 1_1.

Maksymalna kwota ubezpieczenia, którą Towarzystwo może przyznać bez dokonania oceny ryzyka medycznego wynosi 56 000,00 tys. PLN.

Konstrukcja umowy oparta jest na bazie NNW (następstw nieszczęśliwych wypadków) w czterech zakresach:

- śmierć ubezpieczonego w wyniku NW
- śmierć ubezpieczonego w wyniku zgonu naturalnego
- trwały uszczerbek na zdrowiu ubezpieczonego w wyniku NW
- niezdolność do pracy w wyniku NW

Umowy zawarte z Towarzystwem Ubezpieczeń Europa S.A. dotyczące kredytów mieszkaniowych

Generalna Umowa ubezpieczenia kredytów na cele mieszkaniowe z dnia 20 sierpnia 2004 roku. TU Europa S.A. udziela Bankowi ochrony ubezpieczeniowej dla kredytów na cele mieszkaniowe dla osób fizycznych do czasu ustanowienia zabezpieczenia tych kredytów w postaci prawomocnych wpisów hipotek.

Generalna Umowa ubezpieczenia niskiego wkładu kredytów na cele mieszkaniowe z dnia 20 sierpnia 2004. TU Europa S.A. udziela Bankowi ochrony ubezpieczeniowej dla kredytów na cele mieszkaniowe dla osób fizycznych. W dn. 1 lutego 2006 r. zawarto Aneks nr 1.

Ww. umowy zostały zmienione przez Generalną umowę ubezpieczenia kredytów mieszkaniowych oraz Generalną umowę ubezpieczenia niskiego wkładu kredytów mieszkaniowych z dnia 24 stycznia 2008 roku.

Umowy zawarte z AXA Życie Towarzystwem Ubezpieczeń Spółką Akcyjną (dawne Winterthur Życie Towarzystwem Ubezpieczeń S.A., dawne Credit Suisse Life & Pensions Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.)

Umowa o współpracy z dnia 20 lutego 2003 w zakresie promocji oraz oferowania produktów bankowych i ubezpieczeniowych.

Umowa z dnia 12 czerwca 2003. Na mocy umowy oraz kolejnych aneksów, klienci Banku posiadający konto osobiste mogą nabywać w oddziałach Banku polisę ubezpieczeniową na życie i dożycie „Czysty zysk”.

Umowa z dnia 28 października 2005 r. z Aegon Towarzystwem Ubezpieczeń na Życie S.A. (dawne Nationwide Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.)

Umowa wraz z kolejnymi aneksami określa zasady oferowania klientom Banku w ramach Fortis DuoProfit ze składką jednorazową (dawniej Fortis Programu Inwestycyjnego) oraz Fortis DuoProfit Regular ze składką regularną portfela funduszy inwestycyjnych w postaci polisy ubezpieczenia na życie (odpowiednio Program Inwestycyjny Multi PIN AEGON Lokata i Multi PIN AEGON). Inwestycja w fundusze inwestycyjne dokonywane jest za pośrednictwem ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych (ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym).

Umowa z dnia 3 marca 2006 r. ze Skania Życie Towarzystwem Ubezpieczeń S.A.

Umowa określa zasady oferowania klientom Banku w ramach produktu ubezpieczeniowo-inwestycyjnego MultiPortfel Fortis portfela funduszy inwestycyjnych w postaci polisy ubezpieczenia na życie. Inwestycja w fundusze inwestycyjne dokonywane jest za pośrednictwem ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych (ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym).

Umowy dotyczące obsługi kart płatniczych

Umowa członkostwa oraz licencji znaku towarowego zawarta z VISA International Service Association

W 2001 Bank uzyskał członkostwo o statusie Principal i Plus uprawniające do wydawania, obsługi i rozliczania kart płatniczych VISA Classic i VISA Business. Obecnie Bank jest członkiem VISA Europe Limited.

Umowa ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart VISA Platinum wydanych przez Fortis Bank Polska SA z dnia 14 czerwca 2006 roku.

Umowa określa zakres ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart kredytowych VISA Platinum od nieuprawnionego użycia kart kredytowych, rozboju lub rabunku gotówki pobranej z bankomatu przy użyciu karty oraz pakiet NNW i assistance. Obowiązuje do 30.06.2007 roku.

W dniu 15 maja 2007 roku podpisano aneks nr 1 dotyczący przedłużenia czasu trwania umowy. Obowiązuje do 30.06.2008 roku.

Umowy ubezpieczenia zawarte z Towarzystwem Ubezpieczeń i Reasekuracji Cigna Stu S.A.:

Umowa ubezpieczenia kart płatniczych wydawanych przez Fortis Bank Polska SA z dnia 6 października 2003 roku. Umowa określa warunki ubezpieczenia ryzyka strat finansowych w związku z operacjami dokonanymi przy użyciu kart płatniczych wydawanych przez Bank.

W dniu 30 października 2007 roku. został zawarty Aneks nr 4 gdzie przedmiotem umowy jest ubezpieczenie ryzyka strat finansowych związanych z operacjami dokonywanymi przy użyciu kart płatniczych Visa typu Electron i Charge i Visa Credit wydawanymi przez Fortis Bank. Obowiązuje od 01.11.2007 roku do 31.10.2008 roku.

Umowa ubezpieczenia posiadaczy i użytkowników kart płatniczych wydanych przez Fortis Bank Polska SA z dnia 6 października 2003 roku. Umowa określa zakres ubezpieczenia posiadaczy i użytkowników kart VISA Classic, Gold, Business, Business Gold oraz kart VISA Electron i Business Electron od nieuprawnionego użycia kart płatniczych, rozboju lub rabunku gotówki pobranej z bankomatu przy użyciu karty oraz w zależności od rodzaju karty pakiet NNW.

W dniu 30 października 2007 roku podpisano Aneks nr 5 dotyczący zmiany składek z tytułu objęcia ochroną ubezpieczeniową posiadaczy i/lub użytkowników kart Visa Gold, Visa Business Gold, Visa Business, Visa Business Electron, Visa Classic, Visa Electron. Obowiązuje od 01.11.2007 roku do 31.10.2008 roku.

Umowa ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart kredytowych wydanych przez Fortis Bank Polska S.A z dnia 17 października 2005 roku. Umowa określa zakres ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart kredytowych VISA Gold oraz VISA Classic, IDeal, Foto, Ty i Twój Dom od nieuprawnionego użycia kart kredytowych, rozboju lub rabunku gotówki pobranej z bankomatu przy użyciu karty oraz w zależności od rodzaju karty pakiet NNW. Obowiązuje do 16.10.2008 roku.

W dniu 30 października 2007 roku podpisano Aneks nr 3 dotyczący okresu zawarcia umowy od 01.11.2007 roku do 31.10.2008 roku oraz zakresu ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart kredytowych VISA Gold oraz VISA Classic, Visa IDeal, Visa Foto od nieuprawnionego użycia kart kredytowych, rozboju lub rabunku gotówki pobranej z bankomatu przy użyciu karty oraz w zależności od rodzaju karty pakiet NNW. Aneks wycofuje z umowy ubezpieczeniowej kartę Ty i twój Dom.

Umowa ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart VISA Platinum wydanych przez Fortis Bank Polska SA z dnia 14 czerwca 2007 roku. Umowa określa zakres ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart kredytowych VISA Platinum od nieuprawnionego użycia kart kredytowych, rozboju lub rabunku gotówki pobranej z bankomatu przy użyciu karty oraz pakiet NNW i assistance. Obowiązuje do 30.06.2008 roku.

Umowa z dnia 16 listopada 2004 w sprawie zbierania i udostępniania informacji zawarta z Biurem Informacji Kredytowej SA

Umowa określa zasady współpracy pomiędzy BIK SA a Bankiem w zakresie zbierania i udostępniania Bankowi informacji (na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy Prawo bankowe), stanowiących tajemnicę

bankową w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych oraz udostępniania przez BIK SA innych produktów i usług.

Umowa o zasadach uczestnictwa i współpracy w zakresie wymiany informacji w systemie Międzybankowej Informacji Gospodarczej Bankowy Rejestr z dnia 26 lutego 2004 zawarta ze Związkiem Banków Polskich

Przedmiotem Umowy są warunki uczestnictwa i współpracy w zakresie wymiany informacji między stronami w ramach systemu Międzybankowej Informacji Gospodarczej Bankowy Rejestr Klientów Niesolidnych (MIG-BR) działającego na podstawie art. 105 ust. 1 oraz ust. 4 ustawy Prawo bankowe.

Umowy zawarte z Krajową Izbą Rozliczeniową

Umowa uczestnictwa w systemie rozliczania zleceń płatniczych w złotych ELIXIR prowadzonym przez Krajową Izbę Rozliczeniową SA z dnia 27 września 2004 r. Bank uczestniczy w rozliczeniach w systemie ELIXIR.

Umowa uczestnictwa w systemie rozliczania zleceń płatniczych w euro EuroELIXIR prowadzonym przez Krajową Izbę Rozliczeniową SA z dnia 1 lutego 2005 r. Bank uczestniczy w rozliczeniach w systemie EuroELIXIR.

Umowa ramowa z dnia 22 maja 1998 r. w sprawie świadczenia usług z SWIFT (Światowe Towarzystwo Telekomunikacji Międzybankowej)

Bank przystąpił do SWIFT na warunkach określonych w niniejszej Umowie. Banki Uczestniczące gwarantują wzajemnie na zasadzie bilateralnej, że Operacje są dokonywane zgodnie ze standardami Umowy oraz z odpowiednim Wykazem usług.

Znaczące umowy kredytowe

W pierwszej połowie 2008 roku Bank podpisał dwie znaczące umowy kredytowe, z Klientami nie będącymi podmiotami powiązanymi z Grupą Kapitałową Fortis Bank Polska SA, na łączną kwotę 500 mln PLN (300 mln PLN i 200 mln PLN). Umowy te zostały zawarte na okres odpowiednio do 1 roku i 10 lat. Warunki tych transakcji nie odbiegają od warunków rynkowych.

Na 30 czerwca 2008 roku nie został przekroczony limit maksymalnego zaangażowania w stosunku do jednego klienta lub grupy kapitałowej określony w ustawie Prawo Bankowe. W stosunku do 7 klientów lub grup kapitałowych zaangażowanie Banku przekraczało 10% funduszy własnych i wyniosło łącznie 1 300 mln PLN.

W pierwszej połowie 2008 roku Bank nie zawarł innych umów, co do których stosuje się obowiązek informacyjny wynikający z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 rok w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz.U. 2005 nr 209 poz. 1744).

E. Informacja o umowie z audytorem

W dniu 16 października 2006 roku Rada Nadzorcza Fortis Bank Polska S.A. działając na podstawie Statutu Banku oraz uwzględniając wniosek Zarządu Banku i rekomendację Komitetu Audytu dokonała wyboru Spółki KPMG Audyt Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie (Uchwała Nr 18/2006 z dnia 16 października 2006 roku) jako podmiotu przeprowadzającego badanie sprawozdania finansowego Banku za rok 2006 r. i 2007 r. oraz przegląd sprawozdania finansowego Banku za I półrocze 2007 roku i I półrocze 2008 roku (Uchwała RN Nr 18/2006 z dnia 16 października 2006 roku.). Umowa z audytorem została zawarta w dniu 12 stycznia 2007 roku. Należne wynagrodzenie obejmuje kwotę 110 tys. PLN netto za przeprowadzenie przeglądu sprawozdania finansowego za I półrocze 2008 oraz zwrot dodatkowych kosztów poniesionych przez audytora w związku ze świadczeniem usług dla Banku.

Poniższa tabela przedstawia podział określonego w umowie wynagrodzenia audytora, ze względu na rodzaj usługi (w tys. PLN):

Tytuł wynagrodzenia:	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Badanie rocznego sprawozdania finansowego	310	-
Przegląd półrocznego sprawozdania finansowego	135	110
Inne	0	*-
łącznie	445	110*

* *Ostateczne dane będą znane po wykonaniu umowy*

IX. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE Z INNYMI PODMIOTAMI

A. Charakterystyka Akcjonariusza posiadającego powyżej 5% głosów na WZA

Fortis Bank z siedzibą w Brukseli posiada 99,19% akcji Fortis Bank Polska S.A. (stan na 30 czerwca 2008 roku).

Fortis jest międzynarodową instytucją finansową, specjalizującą się w dziedzinie bankowości i ubezpieczeń. W krajach Beneluksu, które są kluczowym rynkiem dla Fortis, posiada on wiodącą pozycję i oferuje szeroką gamę produktów i usług dla klientów indywidualnych, firm i sektora publicznego. W strategii międzynarodowej Fortis skupia swoją działalność na wybranych segmentach rynku, zmierzając w kierunku realizacji strategicznego planu osiągnięcia 30% zysku netto z działalności poza krajami Beneluksu do roku 2009. W roku 2007, bez uwzględnienia wyniku na sprzedaży części działalności, ten udział wynosił 21% (15% w roku 2004).

Kapitalizacja rynkowa grupy, wynosząca 27 mld EUR na koniec czerwca 2008 i zatrudnienie 62 934 pracowników na całym świecie, plasuje Fortis w grupie 20 największych instytucji finansowych w Europie. Aktywa Fortis wzrosły do poziomu 974 mld EUR, czyli o 103 mld EUR, tj. o ok. 12% w porównaniu do 871 mld EUR na 31 grudnia 2007 roku. Zatrudnienie wzrosło z 60 739 na koniec czerwca 2007 roku do 62 934 osób na koniec czerwca 2008 roku, czyli o 4%. Na koniec analizowanego okresu, 38% pracowników było zatrudnionych poza krajami Beneluksu.

Fortis jest notowany na giełdach w Amsterdamie, Brukseli i Luksemburgu. W USA prowadzi sponsorowany program ADR amerykańskich świadectw depozytowych.

Zysk netto grupy Fortis w pierwszym półroczu 2008 roku wyniósł 1 638 mln EUR i był o 41% niższy niż bardzo wysoki wynik, wynikający z koniunktury gospodarczej, osiągnięty w pierwszej połowie 2007 roku. Gdyby nie uwzględnić 591 mln EUR netto wpływu kryzysu na rynku kredytów hipotecznych, spadek zysku netto wynosiłby 21%. W związku z kryzysem sub prime, jeszcze w 2007 roku, Fortis Bank odpisał, z zysku na rezerwę, w sumie 2,7 mld EUR (po opodatkowaniu 1,7 mld EUR). Wykonanie założonego planu kapitałowego umożliwi pełną integrację ABN AMRO oraz zapewni elastyczność finansową.

Zysk netto w połowie 2008 roku z działalności bankowej wyniósł 1 185 mln EUR (niższy o 43% w porównaniu do rekordowego 2007 roku), z działalności ubezpieczeniowej 642 mln EUR (niższy o 16% w porównaniu do 2007 roku). Przychód z działalności bankowej wzrósł o 6%, a koszty wzrosły o 4%, głównie w związku z integracją z ABN AMRO. Wysokości składek na ubezpieczenia na życie pozostaje stabilna, chociaż zysk netto z tego tytułu zmalał o 25%, zysk netto z tytułu składek na ubezpieczenia majątkowe wzrósł o 8%, koszty operacyjne wzrosły o 3%, głównie z powodu inicjatyw rozwojowych oraz działań związanych z przyłączeniem Fortis Insurance Company Asia.

Fundusze własne grupy Fortis, uwzględniane do wyliczenia współczynnika adekwatności kapitałowej, na koniec półrocza 2008 wyniosły 26,5 mld EUR (Basel II), w porównaniu do 28 mld EUR (Basel I) na koniec 2007 roku. Zgodnie z założeniami procesu przyłączenia ABN AMRO, Fortis zamierza kontynuować wzmocnienie pozycji kapitałowej. Wyrazem dostosowania zarządzania kapitałem do nowych warunków, było ogłoszenie przez Fortis nowego planu kapitałowego oraz podjęcie decyzji o niewypłaceniu dywidendy śródrocznej akcjonariuszom. Nadzór bankowy aprobuje działania grupy Fortis, mające na celu ograniczenie ryzyka.

Podstawowe dane finansowe w mln EUR:

Grupa Fortis	Wynik za I półrocze 2008	Wynik za I półrocze 2007	Zmiana w %
Zysk netto (przed uwzględnieniem wyników z dezinwestycji)	1 638	2 782	(41%)
Bankowość	1 185	2 062	(43%)
Ubezpieczenia	642	765	(16%)
Inne	(189)	(44)	330%
Wyniki z dezinwestycji	0	0	
Zysk netto	1 638	2 782	(41%)

Bankowość	Wynik za I półrocze 2008	Wynik za I półrocze 2007	Zmiana w %
Przychody łącznie	6 090	5 752	6%
Koszty łącznie	(3 483)	(3 334)	4%
Zysk przed opodatkowaniem	1 520	2 383	(36%)
Zysk netto	1 185	2 062	(43%)

W dniu 21 marca 2007 roku, po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, sfinalizowano transakcję zakupu przez Fortis Bank S.A./NV 100 proc. akcji Dominet SA – właściciela Dominet Banku SA - polskiego banku detalicznego specjalizującego się w kredytach konsumenckich. W 2007 roku rozpoczął się proces integracji Fortis Bank Polska SA z Dominet Bank SA.

Fortis Bank utrzymuje wysokie długoterminowe oceny ratingowe wystawione przez niezależne, międzynarodowe agencje ratingowe. Obecnie przyznane ratingi: Standard & Poor's: A+ Moody's: Aa3, Fitch: AA-.

W październiku 2007 roku Konsorcjum, w którego skład weszły również Royal Bank of Scotland i hiszpański Banco Santander wygrały z brytyjskim bankiem Barclays przetarg na zakup holenderskiego banku ABN AMRO, Transakcja o wartości ponad 71 mld EUR (z czego Fortis finansuje 33,8 proc. transakcji, czyli 24 mld EUR) jest największą transakcją przejęcia w historii bankowości.

Fortis, RBS oraz Santander podzieliły się majątkiem ABN AMRO. Fortis przejął bankowość w krajach Beneluxu, dzięki czemu został niekwestionowanym liderem na tym rynku. W ramach transakcji objął również globalny portfel klientów bankowości prywatnej oraz globalną platformę asset management. Dzięki transakcji znalazł się w gronie największych światowych banków obsługujących klientów bardzo zamożnych (HNWI – High Net Worth Individuals), z około 200 mld EUR w zarządzaniu. Stał się również jednym z najważniejszych europejskich banków zarządzających aktywami – ich wartość wynosi około 300 mld EUR.

ABN AMRO 10 marca 2008 roku uzyskało zatwierdzenie planu połączenia od holenderskiego nadzoru bankowego. Zysk w przejętych przez Fortis częściach banku ABN AMRO wyniósł za połowę 2008 roku 614 mln EUR, w porównaniu z 711 mln EUR w 2007 roku.

B. Fortis Private Investments Polska S.A.

Fortis Private Investments Polska S.A. (poprzednio Fortis Securities Polska S.A.) – jednostka będąca w 100% własnością Fortis Bank Polska S.A. jest firmą inwestycyjną prowadzącą działalność maklerską w zakresie:

- zarządzania portfelem maklerskich instrumentów finansowych na zlecenie, a w szczególności zarządza portfelami inwestycyjnymi klientów indywidualnych oraz portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych
- przyjmowania zleceń nabywania lub zbywania tytułów uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania

Fortis Private Investments Polska S.A. (FPIP S.A.) posiada kapitał akcyjny w wysokości 9 048 tys PLN. Poziom funduszy własnych FPIP S.A. jest wystarczający dla bezpiecznego prowadzenia bieżącej działalności oraz rozwoju Spółki.

Oferta Fortis Private Investments Polska S.A. obejmuje kompleksowe rozwiązania w zakresie inwestycji na rynku kapitałowym. FPIP S.A. oferuje portfele akcyjne, portfele zrównoważone, portfele dłużne, w tym także portfele funduszy polskich i portfele funduszy zagranicznych oraz portfele aktywnej alokacji ze zdefiniowanym udziałem akcji. FPIP S.A. zarządza aktywami funduszu Fortis Fundusz Inwestycyjny Otwarty (Fortis FIO) wprowadzonego na polski rynek w roku 2004 we współpracy ze SKARBIEC TFI S.A. Fortis FIO to pierwszy w Polsce fundusz inwestycyjny typu parasolowego z wydzielonymi subfunduszami. W jego skład wchodzi dwa subfundusze: Fortis Akcji i Fortis Stabilnego Wzrostu. Fortis FIO prowadzi również Indywidualne Konto Emerytalne – IKE Fortis FIO.

W związku ze współpracą z FPIP S.A. polegającą na pośrednictwie Banku w zakresie sprzedaży usługi zarządzania portfelami instrumentów finansowych, od lutego 2006, Fortis Bank Polska S.A. jest zarejestrowany przez Komisję Nadzoru Finansowego jako agent firmy inwestycyjnej.

Od roku 2006, FPIP S.A. oferuje usługi zarządzania portfelami instrumentów finansowych we współpracy z nowymi pośrednikami, pozyskując nowych klientów. We współpracy z pionem Bankowości Prywatnej Fortis Bank usługi inwestycyjne FPIP oferowane są zamożnym klientom indywidualnym.

W związku z dynamicznym rozwojem sprzedaży funduszy inwestycyjnych będących w zarządzaniu FPIP S.A. planowane jest przekształcenie tej firmy w Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych. W przedmiotowej sprawie został złożony wniosek do KNF, który jest obecnie rozpatrywany. Po przekształceniu w TFI, FPIP S.A. będzie w dalszym ciągu zarządzał indywidualnymi portfelami instrumentów finansowych oraz rozwinie działalność w zakresie funduszy inwestycyjnych. Planowane jest rozszerzenie sieci dystrybucji jednostek funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez FPIP S.A. na podmioty spoza grupy Fortis – przewiduje się sprzedaż poprzez inne polskie banki, niezależnych doradców finansowych, elektroniczne kanały dystrybucji. Fortis Bank Polska S.A. będzie wspierać dalszy rozwój FPIP S.A. zgodny z powyższą strategią.

Informacja o transakcjach z podmiotami powiązаныmi znajduje się w nocie objaśniającej nr 29 do sprawozdania finansowego.

X. CORPORATE GOVERNANCE

Dnia 4 lipca 2007 roku Rada Nadzorcza Giełdy Papierów Wartościowych S.A., na wniosek Zarządu Giełdy, przyjęła Uchwałę Nr 12/1170/2007 nowe zasady ładu korporacyjnego pod nazwą „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”. Nowy dokument zaczął obowiązywać od 1 stycznia 2008 roku i zastąpił dotychczasowe „Dobre Praktyki w Spółkach Publicznych 2005”.

Fortis Bank Polska SA, jako spółka giełdowa, przestrzega zasad corporate governance, w związku z czym, nowelizacja kodeksu Dobrych Praktyk ma również wpływ na Bank. Zgodnie z nowymi zasadami, emitenci giełdowi nie mają obowiązku publikacji deklaracji dotyczących przestrzegania Dobrych Praktyk. Obowiązek publikacji informacji pojawia się w sytuacji trwałego lub incydentalnego naruszenia zasad, w postaci raportu bieżącego. Ponadto raz do roku, Bank sporządza raport na temat przestrzegania zasad ładu korporacyjnego, który dołączany jest do raportu rocznego spółki. Pierwszy tego typu raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego został dołączony do raportu rocznego za 2007 rok.

Bank przestrzega wszystkich zasad ładu korporacyjnego określonych w Zasadach Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW. Doceniając rolę i wkład corporate governance w rozwój kultury korporacyjnej w Polsce, Bank śledzi wszelkie kwestie związane z ewolucją Dobrych Praktyk, wewnątrz propaguje i monitoruje ich funkcjonowanie.

Bank prowadzi dział relacji inwestorskich, który zapewnia akcjonariuszom i potencjalnym inwestorom dostęp do wszystkich istotnych informacji dotyczących swojej organizacji i działalności. Serwis www poświęcony relacjom inwestorskim jest stale rozwijany i aktualizowany, uruchomiona została platforma wymiany informacji między akcjonariuszami a Bankiem, w postaci dedykowanej skrzynki pocztowej. Dokumenty korporacyjne, jak i raporty Banku są również dostępne za pośrednictwem Internetu.

O Walnych Zgromadzeniach Bank informuje z zachowaniem wymogów prawnych, jak również zasad corporate governance. Informacje dotyczące porządku obrad oraz projektów uchwał dostępne są w siedzibie Banku oraz na stronie internetowej.

Od roku 2006 w Banku funkcjonuje Komitet Audytu, który wspiera Radę Nadzorczą w wypełnianiu jej obowiązków w zakresie zapewnienia skuteczności systemów kontroli wewnętrznej w Fortis Bank Polska SA i monitorowania rzetelności informacji finansowych.

W strukturze organizacyjnej Banku działa również niezależny Departament ds. Zapewnienia Zgodności (Compliance), którego jednym z celów działania jest monitorowanie przestrzegania standardów ładu korporacyjnego.

XI. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

A. Struktura organów Banku

Zgodnie ze Statutem organami Banku są:

- Walne Zgromadzenie
- Rada Nadzorcza
- Zarząd

W Banku powoływane są stałe i doraźne komitety o charakterze opiniodawczo - doradczym oraz decyzyjnym.

Stałymi komitetami są:

- Komitet Ryzyka i Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet Ryzyka i ALM)
- Komitet Kredytowy,

Kompetencje, skład i zakres działania Komitetu Ryzyka i ALM określa uchwała Zarządu Banku. Komitet Ryzyka i ALM jest uprawniony do powoływania komitetów wspierających jego prace, określania ich składu, regulaminów, zakresów działania oraz delegowania uprawnień na te komitety. W ramach tej kompetencji powołane zostały:

- Komitet Zarządzania Ryzykiem Płynności, Rynkowym oraz ALM
- Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego
- Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym
- Komitet ds. Utrzymania Ciągłości Pracy Banku

Kompetencje, skład i zakres działania Komitetu Kredytowego określa Regulamin podejmowania decyzji kredytowych przyjęty przez Zarząd i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.

Do maja 2008 roku funkcjonował w strukturze organizacyjnej Banku Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego i Utrzymania Ciągłości Pracy Banku, który został podzielony na dwa odrębne Komitety: ds. Ryzyka Operacyjnego oraz ds. Utrzymania Ciągłości Pracy Banku.

Kompetencje i zakres działania Komitetu Zarządzania Ryzykiem Kredytowym określa regulamin przyjęty przez Komitetu Ryzyka i ALM i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.

B. Piony biznesowe i placówki operacyjne

Działalność biznesowa i organizacja Banku oparta jest o tzw. piony biznesowe (business lines), czyli struktury pionowe odpowiedzialne za kompleksową obsługę określonego segmentu klientów i/lub rynku usług, a w szczególności.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku Bank posiadał:

- 1). 35 oddziałów operacyjnych – pięć w Warszawie, cztery w Krakowie, trzy w Poznaniu, po dwa w Łodzi, w Szczecinie, we Wrocławiu i w Lublinie, oraz po jednym w Bielsku-Białej, Bydgoszczy, Częstochowie, Gdańsku, Gdyni, Gliwicach, Katowicach, Kielcach, Olsztynie, Opolu, Rzeszowie, Toruniu,

Zakopanem i Pruszkowie.

- 2). 1 Filię w Nowym Targu Oddziału Fortis Bank Polska S.A. w Zakopanem.
- 3). 5 Filii ds. Obsługi Klientów Indywidualnych - w Warszawie, we Wrocławiu, w Poznaniu, Katowicach, Łodzi oraz jedną Filię ds. obsługi płatności masowych Oddziału w Poznaniu,
- 4). 8 Centrów Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw – w Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Gliwicach, Poznaniu, Wrocławiu, Rzeszowie i Łodzi.

Struktura organizacyjna Banku na dzień 30 czerwca 2008 r. stanowi załącznik do niniejszego Sprawozdania Zarządu.

XII. DANE DOTYCZĄCE WŁADZ I PRACOWNIKÓW BANKU

Zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd:

Na dzień 30 czerwca 2008 roku skład Zarządu Banku był następujący:

Alexander Paklons	Prezes Zarządu
Jan Bujak	Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Bartosz Chytle	Wiceprezes Zarządu
Jean – Luc Deguel	Wiceprezes Zarządu
Thierry Lechien	Wiceprezes Zarządu
Jaromir Pelczarski	Wiceprezes Zarządu

W związku z rezygnacją złożoną przez Bartosza Chytle z funkcji członka i wiceprezesa Zarządu. Od dnia 1 lipca 2008 roku, skład Zarządu Fortis Bank Polska SA jest następujący:

Alexander Paklons - Prezes Zarządu
Jan Bujak - Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Jean-Luc Deguel - Wiceprezes Zarządu
Jaromir Pelczarski - Wiceprezes Zarządu
Thierry Lechien - Wiceprezes Zarządu

Rada Nadzorcza:

Na dzień 30 czerwca 2008 roku skład Rady Nadzorczej był następujący:

Jos Clijsters	Przewodniczący
Werner Claes	Wiceprzewodniczący
Antoni Potocki	Wiceprzewodniczący
Zbigniew Dresler	
Peter Ullmann	
Marc Luet	
Lucas Willemyns	

W związku ze złożoną rezygnacją Członków Rady Pana Bernarda Levie, Pana Thierrego Schumana i Pana Didier Giblet Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Fortis Bank Polska SA, które odbyło się w dniu 21 lutego 2008 roku, powołało Pana Marca Luet i Pana Lucasa Willemynsa na nowych Członków Rady Nadzorczej Fortis Bank Polska SA.

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Zarządu oraz ich uprawnienia

Członkowie Zarządu Fortis Bank Polska SA są powoływani i odwoływani zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych i Ustawy Prawo bankowe oraz postanowieniami Statutu Fortis Bank Polska SA. Zarząd Banku składa się z trzech do ośmiu Członków, w tym Prezesa Zarządu, jednego lub kilku Wiceprezesów Zarządu i pozostałych Członków Zarządu w liczbie określonej przez Radę Nadzorczą.

Członkowie Zarządu są powoływani na okres wspólnej pięcioletniej kadencji przez Radę Nadzorczą. Powołanie dwóch Członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu, następuje za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego, wyrażoną na wniosek Rady Nadzorczej.

Zarząd Banku kieruje działalnością operacyjną Banku i reprezentuje Bank na zewnątrz. Do zakresu działania Zarządu należą wszystkie sprawy niezastrzeżone do kompetencji innych organów Banku. Zarząd podejmuje decyzje w formie uchwały o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku. Zarząd może przekazać prowadzenie oznaczonych spraw należących do jego kompetencji poszczególnym członkom Zarządu lub pracownikom Banku. Decyzje o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku, mogą być podejmowane przez komitety Banku lub określone osoby, działające na podstawie uchwały Zarządu, określającej zakres upoważnienia i tryb podejmowania decyzji.

Poszczególni Członkowie Zarządu nie posiadają szczególnych uprawnień do podejmowania decyzji w sprawie emisji lub wykupu akcji.

Pomiędzy Bankiem a osobami zarządzającymi nie zostały zawarte umowy przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Banku przez przejęcie.

Wartość wynagrodzeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia i wartości świadczeń otrzymanych przez członków Zarządu, Rady Nadzorczej i Dyrektorów Zarządzających (Dyrektorów raportujących bezpośrednio do członka Zarządu FBP według struktury na ostatni dzień danego półrocza) Fortis Bank Polska S.A. przedstawia poniższa tabela:

Wynagrodzenia	1.01.2008- 30.6.2008 tys. PLN	1.01.2007 - 30.06.2007 tys. PLN
Zarząd	3 540	3 525
Rada Nadzorcza	195	235
Dyrektorzy Zarządzający*	9 350	8 903

* Wynagrodzenia brutto z funduszu płac łącznie ze składkami ZUS dla dyrektorów podlegających pod Zarząd

Informacja nt. wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących znajduje się w nocie objaśniającej nr 28 do sprawozdania finansowego.

Informacja o akcjach Banku będących w posiadaniu członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Na 30 czerwca 2008 roku żaden z członków Zarządu Banku ani też żaden z członków Rady Nadzorczej nie posiadał akcji wyemitowanych przez Fortis Bank Polska SA lub innych instrumentów finansowych z nimi związanych czy udziałów w jednostkach powiązanych z Fortis Bank Polska SA.

Pracownicy

Wielkość zatrudnienia wyrażona w liczbie pełnych etatów wynosiła 1 565 na 30 czerwca 2007. W ciągu kolejnych 12 miesięcy zatrudnienie wzrosło o 163 etaty do 1 728 etatów na koniec czerwca 2008 roku. Spośród ogółu – 65% zatrudnionych miało wykształcenie wyższe.

W roku 2007 Bank zatrudnił 481 osób (brutto), a kolejne 133 osób w pierwszej połowie 2008 roku praktycznie we wszystkich obszarach działalności.

W trosce o zapewnienie wysokiego poziomu kwalifikacji pracowników, Bank realizuje opracowaną przez Zarząd spójną strategię zarządzania kapitałem ludzkim, ze szczególnym uwzględnieniem programów szkoleniowych, wspomaganie adaptacji nowych pracowników i poprawy zarządzania personelem. W roku 2007 został wdrożony nowy system premiowania zgodny ze standardami grupy Fortis.

Aby zwiększyć szanse rozwoju osobistego i lepiej uwzględnić potrzeby pracowników, podjęto szereg działań zmierzających do poprawy dostępności i skuteczności szkoleń, m.in. zwiększono budżet na szkolenia, dbano o aktualizację dopasowywania do potrzeb wewnętrznych programów szkoleniowych, wdrożono kolejne programy e-learning'owe oraz kolejną edycję Programu High Potentials i Programu dla Absolwentów. Zaplanowano kolejne działania w obszarze rozwoju umiejętności przywódczych i zarządczych, w tym udział kadry kierowniczej Banku w Akademii Managera – Harvard.

XIII. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zarząd Fortis Bank Polska SA oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy:

Sprawozdanie finansowe Banku za I półrocze 2008 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Banku oraz jego wynik finansowy we wszystkich istotnych aspektach.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku w I półroczu 2008 roku zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Banku, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań

Zarząd Fortis Bank Polska SA oświadcza, że spółka KPMG Audyt Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, została wybrana na podstawie §15, ust. 3 pkt 8) Statutu Fortis Bank Polska SA przez Radę Nadzorczą w oparciu o rekomendację Zarządu i Komitetu Audytu (Uchwała Nr 18/2006 z dnia 16 października 2006 roku.) zgodnie z przepisami prawa jako podmiot przeprowadzający przegląd sprawozdania finansowego Banku za I półrocze 2008 roku oraz że podmiot ten i biegli rewidenci, dokonujący badania, spełniają warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

26.09.2008 r.	Alexander Paklons Prezes Zarządu	..... podpis
26.09.2008 r.	Jan Bujak Pierwszy Wiceprezes Zarządu Dyrektor Finansowy	..... podpis
26.09.2008 r..	Jan-Luc Deguel Wiceprezes Zarządu	..... podpis
26.09.2008 r.	Thierry Lechien Wiceprezes Zarządu	..... podpis
26.09.2008 r.	Jaromir Pelczarski Wiceprezes Zarządu	..... podpis